

0 wydawcy

Zostań partnerem Dotlenionych

- Od ponad 5 lat angażujemy biznes w działania na rzecz środowiska.
- Organizujemy akcje edukacyjno-ekologiczne w ramach wolontariatu pracowniczego.
- Edukujemy o środowisku naturalnym poprzez działanie w otoczeniu zieleni.
- Wspieramy akcje sadzenia lasów.
- Tworzymy nowe zielone przestrzenie w miejscach użyteczności publicznej.
- Każdego roku wraz z naszymi partnerami sadzimy około 100 000 drzew.
- Dzielimy się praktyczną wiedzą i umiejętnościami.
- W przejrzysty sposób wprowadzamy w świat ekologii.
- Organizujemy warsztaty i wykłady poświęcone kryzysowi klimatycznemu.
- Podczas naszych wydarzeń tworzymy przestrzeń do wymiany doświadczeń i pomysłów.
- Łączymy przedstawicieli różnych sektorów w jeden zespół działający na rzecz środowiska.

Zabierzemy Cię na łono natury

bo edukacja o środowisku
powinna odbywać się w kontakcie z przyrodą

www.dotlenieni.org

hello@dotlenieni.org

tel. 571 436 536

SPIS TREŚCI

Słowem wstępu

- Marek Kotkowski 4

Case'y

- AmberExpo 11, 13

- Anwim 9

- Baltic Hub 11

- Capgemini Polska 8, 9, 14

- Credit Suisse 6, 9, 13

- Dr. Max 8

- Faurecia 12

- Fortum 11, 12

- Hewlett Packard Enterprise 7, 13

- InterKadra by Synergie 7, 8, 13

- Kabak 9

- LuxMed 8

- Lyreco Polska 6

- Magnolia Park 10

- Małopolska Agencja

Rozwoju Regionalnego 8, 11, 12

- Pospolonia 12

- Provident Polska 7, 10

- Unum Życie TUIR S.A. 13

- Velvet CARE 10

- Wroclavia 7

- FAKRO 14

Wywiady

- Wojciech Mróz

Wchodzimy w impact 16

- Robert Suligowski

Zielona Transformacja 20

- Alicja Suchańska-Królica

Ekologia na zakupach 26

- Michał Moskal

Praca leśnika i życie lasu 29

Kalendarz ekologiczny

- Ekologiczne inspiracje 39

Marek Kołkowski

Doradza biznesowi, jak angażować się na rzecz lokalnej społeczności. Obecnie pełni funkcję CEO start-upu społecznego Dotlenieni.org. Współzałożyciel Fundacji Rozwój oraz fundacji Zaczytani.org.

Od lat związany zarówno z sektorem biznesu, jak i organizacjami pozarządowymi. Inicjator akcji charytatywnych. Edukacja i angażowanie sektora biznesu w działania na rzecz społeczeństwa to dwa podstawowe cele w jego karierze zawodowej.

Słowem wstępu

Szanowni Państwo,

Pisząc te słowa w listopadowy poranek, widzę za oknem dużo słońca i zieleni, a temperatura wynosi 10 stopni Celsjusza. Ta przyjemna aura w szerszej perspektywie jest jednak bardzo niepokojąca, bo o tej porze roku powinno być przecież znacznie chłodniej. Średnia temperatura Ziemi, ze względu na działalność człowieka, w porównaniu do epoki sprzed rewolucji przemysłowej, wzrosła o 1 stopień Celsjusza. Naukowcy twierdzą, że jeśli nie ograniczymy emisji CO₂, w połowie stulecia prawdopodobnie wzrośnie ona do poziomu od 1,5 do 3 stopni, a to będzie miało oczywiście fatalne skutki dla całej planety.

Przyczyny tego stanu rzeczy są nam doskonale znane, jednak rozwiązania nie są tak oczywiste. Jesteśmy świadkami dyskusji na temat strategii, jaką należy przyjąć i konsekwencji z tym związanych. Na jak duże zmiany jesteśmy gotowi, wiedząc, że zostaną one wprowadzone kosztem naszego komfortu? Ile jesteśmy w stanie za to zapłacić? Są to pytania dotyczące nie tylko szeroko rozumianego społeczeństwa, ale także jednostki. Co każdy z nas może zrobić? Jak możemy się zaangażować w działania na rzecz środowiska?

Zielony Raport to próba odpowiedzi na niektóre z tych pytań. Umieściliśmy w nim rozwiązania ekologiczne, które sprawdziły się w różnych firmach i organizacjach. Wiele z nich wprowadzanych zostało przez ludzi, którzy nie są specjalistami w dziedzinie ekologii. Ten sposób zaangażowania się jednostki w walkę z kryzysem klimatycznym jest zdecydowanie godny naśladowania. Ponadto w tym roku mają Państwo możliwość skontaktowania się za naszym pośrednictwem z osobami, które wprowadzały te rozwiązania w swoich firmach. Zachęcamy do przesyłania pytań, bo naszym celem jest to, aby dzięki Zielonemu Raportowi mogli Państwo łatwiej wdrażać podobne działania w swoich miejscach pracy. Im więcej będzie osób, które chcą działać na rzecz ekologii, tym szybciej postępować będą zmiany korzystne dla naszej planety.

Już teraz zapraszam Państwa również na wiosenne akcje sadzenia drzew organizowane przez Dotlenionych. Będzie to idealna okazja do pogłębienia wiedzy na temat walki z kryzysem klimatycznym.

CASE'Y

Z wielką przyjemnością oddajemy w Państwa ręce kolejne wydanie Zielonego Raportu, czyli kompendium wiedzy z zakresu ekologicznych inicjatyw realizowanych przez firmy z całej Polski w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu.

Zarówno sama publikacja, jak i możliwość zaprezentowania się w niej, są całkowicie bezpłatne. Celem Zielonego Raportu jest dzielenie się wiedzą i pomysłami oraz zachęcanie innych do działania na rzecz środowiska.

W niniejszym rozdziale znaleźć można czterdzieści przykładów działań proekologicznych, którymi można zainspirować się w swoich firmach, podczas planowania własnych strategii CSR.

Logotypem Dotlenionych wyróżniliśmy te działania, które nasi Jurorzy uznali za najbardziej godne polecenia.

W przyszłym roku każdą z wyróżnionych w ten sposób firm zaprosimy do udziału w jednej z naszych zielonych akcji, gdzie czekać na nie będzie po 1 000 sadzonek, które zasadzimy razem, kontynuując naszą misję zazieleniania świata.

Zachęcamy do lektury, inspirowania się działaniami innych i tworzenia własnych akcji eko-CSR. Razem działajmy na rzecz środowiska!

Credit Suisse Charity of the Year

W Credit Suisse co roku decyzją pracowników wyłaniany jest partner charytatywny roku (Charity of the Year – COTY). Pracownicy nominują organizacje poza-

rządowe, które po przejściu wewnętrznej weryfikacji poddawane są głosowaniu. Na lata 2022/2023 partnerem charytatywnym zostało Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt – Ekostraż, zajmujące się pomocą i ratowaniem zwierząt domowych i dzikich. We współpracy z Ekostrażą organizowane są akcje wolontariackie oraz fundraisingsowe. W roku 2022 przeprowadzono ich ponad 70. Był to m.in. wolontariat w schronisku, dodatkowy dzień wolny na adopcję zwierzęcia, zbiórki finansowe na pomoc zwierzętom ewakuowanym z objętej wojną Ukrainy, które znalazły schronienie w Ekostrażu, Payrol Giving – akcja, w ramach której pracownicy mogą przekazać dowolną kwotę darowizny na rzecz Ekostrażu bezpośrednio ze swojego wynagrodzenia czy realizacja profesjonalnych zdjęć zwierząt przeznaczonych do adopcji.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Lyreco Polska Elektrooszczędne rozwiązania w miejscu pracy

Lyreco Polska jako rynkowy lider w dziedzinie środowiska pracy, stale się rozwija, aby budować zrównoważone i bezpieczne miejsca pracy i dbać o środowisko. W Lyreco regularnie odbywają się audyty energetyczne, prowadzone przez jednostkę certyfikującą SGS. Żeby zmniejszyć ślad węglowy i zużycie energii firma w ubiegłym roku zanalizowała istniejącą infrastrukturę zużycia i poboru danych operacji oraz wyposażenia obiektu. Na tej

podstawie wdrożyła kroki, by zredukować negatywny wpływ na środowisko.

Zmiany i usprawnienia rozpoczęto w głównym centrum dystrybucyjnym Lyreco Polska w Sokotowie. Na powierzchni 2,5 ha, zmodernizowano oświetlenie, wprowadzając lampy typu LED, zastąpiono paliwo gazowe do ogrzewania powierzchni ciepłem odzyskanym, a energię elektryczną do przygotowania CWU ciepłem odpadowym. Ze zmian wdrożonych w tym obiekcie uzyskano potencjalne oszczędności energii na poziomie 109 ton emisji CO₂.

Pierwotnie zainstalowana moc wewnętrznej hali była na poziomie 200 kW. Dzięki wprowadzeniu systemu sterowania ruchowo-natężeniowego i wykorzystaniu światła naturalnego udało się ją zredukować o 50%. Na podstawie przeprowadzonych analiz podjęto również działania w zakresie termoizolacji budynku.

W centrali budynku w Sokotowie wymieniono także centralę wentylacyjną na wersję z rekuperacją. Wdrożono również wymiennik chłodu w budynku, uzyskując multifunkcjonalne urządzenie o wysokiej efektywności. W okresie jesienno-wiosennym skrócono również okres sezonu grzewczego dla CO, ponieważ rekuperacja pozwala odzyskać ciepło i ponownie je wykorzystać. Dokonano także analizy kart technicznych urządzeń w serwerowniach, w wyniku czego ograniczono eksploatację klimatyzacji. Analogicznie zadziałano także z ogrzewaniem awaryjnym zbiorników przeciwpożarowych.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

Elwira Kozłowska

Specjalista ds. Komunikacji wewnętrznej

[ZADAJ PYTANIE](#)

Hewlett Packard Enterprise Sprzęt dla NGO

W 2022 r. firma Hewlett Packard Enterprise zrealizowała drugą edycję akcji „Sprzęt dla NGO” we współpracy z wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych „Sektor 3”. Inicjatywa miała na celu przekazanie organizacjom pozarządowym wysokiej klasy sprzętu biurowego, którym firma dysponowała po reorganizacji biur i przejściu na zdalny model pracy. Projekt został zrealizowany w oparciu o kluczową dla firmy Hewlett Packard Enterprise koncepcję gospodarki obiegu zamkniętego („Circular Economy”), która pozwala na przedłużenie eksploatacji sprzętu i umożliwienie mu „drugiego życia”. Z ponad 3600 sztuk sprzętu, w tym biurek, szafek oraz monitorów, o łącznej wartości blisko 1,6 mln złotych, skorzystało ponad 100 organizacji pozarządowych z Wrocławia i regionu Dolnego Śląska.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?
Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.
HPE Gives Wrocław
[ZADAJ PYTANIE](#)

Provident Polska Dobre rady na odpady

Eko bajka „Dobre rady na odpady” to projekt, który promuje podejście food positive, bo w naturze nic nie jest doskonałe. Bajka to krok w kierunku ograniczenia śladu węglowego i ratowania planety. W każdej sekundzie do polskich śmietników trafia 150 kg jedzenia. Niemarnowanie jedzenia to konieczność, a nie moda. „Do-

bre rady na odpady” to projekt zrealizowany przez firmę Provident we współpracy z Fundacją Zeczytani.org. Publikacja bajki ma na celu wyrobienie nawyku niewyrzucania żywności. Jej adresatami są dzieci w wieku 8-10 lat, nauczyciele, rodzice i opiekunowie. Eko bajka „Dobre rady na odpady” jest dostępna w wersji PDF i jako audio-book. Odbiorcy projektu to: 14000 szkół, 250 tys. nauczycieli, 3 mln uczniów. Narzędzia wykorzystane w projekcie to bajka psychoedukacyjna i bajkoterapia, która obejmuje czytanie, omawianie i ćwiczenia. Bajkę napisał autor utworów edukacyjnych dla dzieci, przy wsparciu merytorycznym ekspertki zero waste. W nagraniu audio-booka wzięli udział pracownicy i doradcy klienta Providenta, którzy zostali wybrani w castingu.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?
Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.
Agnieszka Krajnik
Sustainability and Internal Communications Expert
[ZADAJ PYTANIE](#)

Wroclavia Gra o Ziemię

Z okazji Dnia Ziemi Wroclavia, wspólnie z innymi centrami handlowymi Unibail-Rodamco-Westfield, zorganizowała w kwietniu 2022 roku szereg atrakcji promujących proekologiczne postawy.

Jedną z nich była ekologiczna gra terenowa „Gra o Ziemię”, która przeznaczona była dla rodzin z dziećmi. W centrum umieszczone zostały kody QR, a każdy z nich zawierał poradę pomagającą zmienić nawyki na bardziej ekologiczne. Celem gry było odnalezienie punktów, wykonanie zadań i jak najszybsze dotarcie do mety. Na zwycięskie zespoły czekały nagrody.

Klienci Wroclavii stworzyli również ogród sąsiedzki. Pod okiem ogrodnika sadzili rośliny i poznawali ich „supermoce”. Ogródek został następnie przekazany Towarzystwu Pomocy im. Św. Brata Alberta. Ponadto przeprowadzona została zbiórka elektrośmieci – przed centrum handlowym Wroclavia stanęły specjalne wozy odbierające odpady. Zorganizowane zostały też Eko-warsztaty z segregacji odpadów (wspólnie z firmami oczyszczającymi Wrocław). Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Wrocławia. W samej zabawie terenowej „Gra o Ziemię” wzięło udział ponad 230 osób, a blisko 100 uczestników pomogło w sadzeniu ogródka sąsiedzkiego. Wrocławianie wzięli udział w szeregu aktywności, nie tylko ucząc się zasad świadomej konsumpcji i ekologicznego stylu życia, ale zbierając także niemal 200 kg odpadów elektronicznych.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?
Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.
Bartosz Naskręski, PR Manager
[ZADAJ PYTANIE](#)

InterKadra by Synergie #AkcjaKomunikacja

Chcąc dbać o środowisko poprzez walkę ze smogiem, zachęcamy nasz zespół (wewnętrzny) do wybrania jako środka transportu do i z pracy – komunikacji publicznej. W 2022 roku odbyła się już 5 edycja tego działania, w których wzięło łącznie 310 zgłoszeń. Uczestnicy przesyłają potwierdzenie w postaci biletu i walczą o nagrody. Wszyscy wygrywają.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?
[ZADAJ PYTANIE](#)

Dr. Max EcoRun by Stowarzyszenie Dr.Max Zdrowie

26 czerwca 2022 roku w Lesie Rędziańskim odbyła się pierwsza edycja biegu Eco Run by Stowarzyszenie Dr.Max Zdrowie. Głównym celem tej imprezy jest wsparcie ochrony środowiska naturalnego. Zgodnie z założeniem za każdą osobę, która wzięła udział w biegu, Dr.Max posadzi jedno drzewo!

Jak wyglądała pierwsza edycja Eco Run w liczbach? 1000 odwiedzających, w tym 600 biegaczy, kilkanaście kategorii wiekowych, 16 partnerów, hektolitry potu, 35 stopni w cieniu, setki uśmiechów i pozytywne komentarze.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Capgemini Polska Tydzień Środowiska 2022

W ramach czerwcowego Tygodnia Środowiska firma Capgemini Polska zorganizowała dwa webinaria

z Łukaszem Skopem o tym, jak dbać o swoje rośliny. Cieszyły się one ogromnym zainteresowaniem, a wiele osób ponownie chciało posłuchać Łukasza Skopa i jego rad, tym razem po angielsku. Efektem tych spotkań było powstanie grupy na MS Teams „Let’s talk about plants!”, która umożliwiła dzielenie się wiedzą i pasją do roślin oraz wzajemne wymienianie się pomysłami i dobrymi radami.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

LuxMed Indeks Zdrowych Miast

Zainaugurowany w 2022 r. Indeks Zdrowych Miast to autorskie i długofalowe przedsięwzięcie Grupy LUX MED, mające na celu ocenę warunków życia w 66 polskich miastach na prawach powiatu.

Dzięki współpracy z ekspertami ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie i Fundacji Gospodarki i Administracji Publicznej zbadano 8 kluczowych obszarów: zdrowie, ludność i pokolenia, usługi komunalne i społeczne, edukacja, mieszkalnictwo, środowisko, infrastruktura oraz przestrzeń.

Dokładnej analizie poddano m.in.: powierzchnię terenów zielonych, jakość powietrza, liczbę programów profilaktycznych czy długość dróg rowerowych. Wszyscy biorący udział w projekcie, wskazali co i w jaki sposób wpływa na jakość życia i zdrowie mieszkańców miast oraz które spośród nich są najlepszymi miejscami do życia. Formuła indeksu pozwala na stałe poszerzanie perspektyw, by ocena warunków życia w miastach była jak najpełniejsza. Projekt jest cykliczny, by dać miastom realną możliwość wdrażania zmian i usprawnień we wskazanych obszarach.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

Joanna Węgrzynowska
ESG Manager – LUX MED

[ZADAJ PYTANIE](#)

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego Konferencja „0 uczeniu się na rzecz zrównoważonego rozwoju”

MARR S.A. realizuje cykl Konferencji SDGLab. 13 grudnia 2022 r. zorganizowa-

wana została Konferencja pt. „0 uczeniu się na rzecz zrównoważonego rozwoju”. Tematyka konferencji została nakierowana na zagadnienia dotyczące realizacji SDG i propagowanie idei zrównoważonego rozwoju w życiu gospodarczym. Podczas konferencji zaproszeni eksperci rozmawiali o tym, jak my mieszkańcy możemy działać na rzecz zrównoważonego rozwoju, jak administracja rządowa czy samorządowa może wspomagać realizację 17 Celów SDG oraz jak w tym temacie radzą sobie polskie przedsiębiorstwa. Podczas Konferencji zaprezentowane zostały bardzo konkretne rozwiązania. Rozmawiano również o idei zero waste, społecznych ogrodach, korzyściach, jakie pracodawca i pracownik może odnieść z wolontariatu pracowniczego.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

Agnieszka Marczyk
Kierownik ds. strategii i rozwoju

[ZADAJ PYTANIE](#)

InterKadra by Synergie Pomaganie przez ubranie

Zbiórka ubrań i dodatków w Krakowie (Wielicka 50), gdzie postawiono dedykowaną tubę, do której należy wrzucać rzeczy. Za każdy zebrany kilogram rzeczy, 2 zł zostaje przekazane na cel charytatywny – w naszym przypadku to Krakowskie Hospicjum dla dzieci im. ks. J. Tischnera. Używane rzeczy otrzymują drugie życie – less waste. W latach 2019-2022 przekazaliśmy 301 kg.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Credit Suisse

Działania na rzecz środowiska naturalnego

W 2022 roku pracownicy firmy Credit Suisse posadzili 55 krzewów na terenie Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania, tworząc dla podopiecznych tej placówki miejsce pełne azalii japońskich, róży, magnolii i innych roślin. Wzięli również udział w warsztatach „Las w stoiku”, podczas których przygotowano ekologiczne formacje roślinne zamknięte w ozdobnych mini szklarniach. Wszystkie lasy w stoiku trafiły następnie do podopiecznych hospicjum dla dzieci „Formuła Dobra” we Wrocławiu. Pracownicy firmy angażują się również w akcje sadzenia drzew i sprzątania świata.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Anwim

Energia ze słońca i... powietrza

Sieć MOYA dąży do jak najwyższego poziomu redukcji emitowanego dwutlenku węgla oraz docelowo do uzyskania autonomii energetycznej budynków stacji paliw. Jednym z kluczowych elementów, mających na celu realizację tego założenia, jest instalacja systemów fotowoltaicznych. Fotowoltaika to dynamicznie rozwijająca się technologia i sieć stacji paliw MOYA inwestuje w nią w większej skali, tak, by efektywnie minimalizować zakup energii od dystrybutorów. Energia elektryczna generowana ze światła słonecznego jest wykorzystywana na potrzeby własne stacji, przynosząc zarówno efekt ekologiczny w postaci czystego źródła prądu, jak też efekt ekonomiczny,

poprzez optymalizację wydatków na zakup energii. Do 2025 roku w sieci MOYA ma funkcjonować 90 instalacji fotowoltaicznych, a docelowo Anwim chce instalować fotowoltaikę na wszystkich stacjach własnych, które mają techniczne możliwości realizacji tej inwestycji. Ponadto każda nowo wybudowana stacja wyposażona jest w nowoczesną pompę ciepła typu powietrze-woda. Firma konsekwentnie rezygnuje z gazu ziemnego jako źródła ogrzewania. Żadna ze stacji MOYA już dziś nie jest ogrzewana paliwem stałym. Anwim optymalizuje również zużycie energii na stacjach poprzez zastosowanie opraw oświetleniowych w technologii LED i zintegrowanych czujników ruchu i zmierzchu. Kolejnym realizowanym projektem jest zastosowanie wewnętrznej retencji wody. System odzyskiwania deszczówki pozwoli obniżyć zużycie wody na stacjach.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Capgemini Polska

Tour de Capgemini

Wyzwanie rowerowe

Wiosna to idealny moment, aby wykorzystać ciepłe dni w pełni, wyruszyć na świeże powietrze i zadbać o swój wellbeing. Aby pomóc w tym swoim pracownikom, Capgemini na specjalnej platformie do budowania zaangażowania wprowadziło moduł – Wyzwania.

Pierwszym wyzwaniem było Tour de Capgemini, które rozpoczęło się od świętowania Dnia Ziemi w 2022 roku. Polegało ono na przejechaniu około 120 225 km, czyli odległości równej trzykrotnemu okrążeniu Ziemi. Wyzwanie trwało 5 miesięcy i każda z osób

pracujących w Capgemini Polska mogła do niego dołączyć, logując swoje kilometry za pomocą aplikacji połączonej ze specjalną platformą do budowania zaangażowania.

Wyzwanie rowerowe Tour de Capgemini 2022 zaangażowało się ponad 800 osób, które przejechały 285 348,2 km. Chociaż plan zakładał okrążenie wspólnie Ziemi 3 razy, to pracownikom Capgemini Polska udało się wykonać aż 7 takich okrążeń!

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Kabak

Green Friday

Od 2019 r. firma KABAK w miejsce typowego Black Friday, skupiającego się na rabatach i promocjach, proponuje swoim interesariuszom alternatywę w postaci Green Friday, którą marka wykorzystuje jako okazję do opowiedzenia o działaniach podjętych w danym roku w celu stania się marką w pełni zrównoważoną. W ten sposób firma KABAK chce wyrazić swój sprzeciw wobec sztucznie napędzanej konsumpcji i często nieuczciwych praktyk sprzedających.

W 2022 r. odbyła się czwarta edycja KABAKowego Green Friday. Pomimo początkowych trudności i braku zrozumienia dla podejmowanych działań, akcja rokrocznie zyskuje coraz więcej sympatyków. Widać również, że coraz więcej rodzimych marek przyłącza się do tego trendu.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

Kuba Stępski
współzałożyciel marki
odpowiedzialny za zrównoważony rozwój

[ZADAJ PYTANIE](#)

Provident Polska Tak! Pomagam

Provident od 2006 r. realizuje program wolontariatu pracowniczego Tak! Pomagam. Do tej pory odbyło się 29 edycji (w ciągu roku organizowane są dwie). W wolontariat angażują się zarówno pracownicy, w tym zarząd, jak i doradcy klienta. Wolontariusze sami zgłaszają projekty, bo ze względu na charakter swojej pracy są blisko społeczności lokalnych i znają ich problemy. Projekty są oceniane przez niezależną Radę Programową. Wolontariusze mają płatny dzień wolny na realizację wolontariatu. Na pomaganie firma przeznaczyła ponad 2 mln złotych.

W 2022 r. odbyła się tylko jedna (jesienna) edycja programu Tak! Pomagam, bo budżet wiosennej został przeznaczony na remont Domu Matki – placówki, w której przybywają kobiety z małymi dziećmi z Ukrainy. Prace remontowe w DM i wokół budynku zostały wykonane przez firmowych wolontariuszy.

W obecnej, 29 edycji, 254 wolontariuszy zrealizowało 26 projektów. Przepracowali 1293 godzin na rzecz blisko 11 tys. beneficjentów. Wszystkie projekty miały charakter ekologiczny. Wolontariusze sprząkali lasy i parki, zrobili budki lęgowe dla ptaków w ogródku przy Domu Matki, wyremontowali pomieszczenia dla hipopotamów w warszawskim ZOO i zorganizowali zbiórkę karmy i sprząkanie bokosów zwierząt przebywających w łódzkim schronisku Niechciane Zapomniane.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?
Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

Agnieszka Krajnik
Sustainability and Internal Communications Expert

[ZADAJ PYTANIE](#)

Velvet CARE Program edukacyjny Piątka dla Natury

Jest to ogólnopolski program edukacyjny kierowany do szkół podstawowych, którego patronem jest firma Velvet CARE. Jego celem jest wspieranie edukacji ekologicznej i aktywizowanie uczniów oraz pedagogów do wprowadzania zmian w ich bliskim otoczeniu w trosce o naszą planetę.

Nauczyciele uczestniczący w projekcie otrzymują darmowy dostęp do scenariuszy lekcji dotyczących różnych obszarów ochrony środowiska. Są one zgodne z podstawą programową i mogą być wykorzystane w trakcie zajęć. Na uczniów czekają też Ekowyzwania, czyli zadania konkursowe z atrakcyjnymi nagrodami.

Do tej pory zrealizowano trzy edycje programu – pierwsza edycja miała charakter regionalny, kolejne dwie ogólnopolski. Dzięki zaangażowaniu nauczycieli w tegorocznej edycji projektu wzięło udział 740 klas, co oznacza, że ponad 13 tys. uczniów dowiedziało się jak dbać o środowisko i żyć w duchu zero waste. Program „Velvet. Piątka dla Natury” jest uzupełnieniem działań strategii zrównoważonego rozwoju firmy „Eco Agenda 2025”.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Magnolia Park Dzień Przyjazny Planecie

W programie Dnia Przyjaznego Planecie zorganizowano ekologiczne aktywności dla dzieci: warsztaty z tworzenia łapaczy snów oraz maskotek pod okiem specjali-

stów z Hydropolis; warsztaty z tworzenia ekologicznych zabawek oraz malowanie doniczek; strefę ekologicznych klocków marki Linden; koło fortuny z nagrodami w postaci ekologicznych produktów do ochrony przed owadami; strefę edukacyjną z ekologicznymi kolorowanymi dla dzieci; warsztaty „Wrocławskie zwierzęta opanowują Magnolia Park” ze strefą malowaniem buziek.

Dla dzieci i dorosłych przygotowano warsztaty z kisenia produktów sezonowych prowadzone przez specjalistów z Doliny Baryczy. Uczestnicy warsztatów otrzymali również nagrody w postaci m.in. bawełnianych toreb czy szklanych butelek z bambusowym korkiem.

Dzień Przyjazny Planecie był również pierwszym dniem wystawy „Our Mother Earth” z pracami stworzonymi przez znakomitych artystów z całego świata.

Akcja miała na celu promocję idei less waste oraz zapoznanie mieszkańców Wrocławia, a w szczególności dzieci, ze sposobami na bardziej świadome korzystanie z zasobów naszej planety. Ponadto zwracano uwagę na konieczność poprawnej segregacji odpadów i potrzebę zwiększenia liczby nasadzeń drzew we Wrocławiu i okolicach.

Podczas Dnia Przyjaznego Planecie zebrano 5 500 butelek plastikowych, 2000 butelek szklanych, 100 kg baterii, 31 kg plastikowych nakrętek, 184 żarówek i 500 sztuk elektroodpadów. Uczestnikom akcji wydano 2 000 sadzonek jarzębiny, czereśni, lipy, świerku i modrzewia, które zostaną nasadzone w ogródkach, na działkach i okolicznych terenach leśnych.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Fortum Ciepło z odpadów

W 2022 roku Fortum rozpoczęło we Wrocławiu inwestycję w największą w Polsce systemową instalację do pozyskiwania energii z odpadu, jakim są nieoczyszczone ścieki komunalne i deszczowe. WROMPA, czyli wrocławska pompa ciepła po uruchomieniu w 2024 roku będzie stanowić pierwszy element nowoczesnego systemu ciepłowniczego we Wrocławiu, dostarczając do 5% rocznego zapotrzebowania odbiorców ciepła sieciowego w mieście. To pierwszy krok w kierunku zazieleniania ciepła dla miasta. Dzięki zastosowaniu pompy ciepła zasilanej energią elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii możliwe będzie zmniejszenie produkcji energii cieplnej z wykorzystaniem węgla o 364 tysiące GJ rocznie. W ten sposób każdego roku unikniemy emisji niemal 35 tysięcy ton CO2 oraz innych szkodliwych substancji.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego Zrównoważona mapa świata XXL

MARR S.A. opracowała autorską grę pt. ZRÓWNOWAŻONA MAPA ŚWIATA XXL. Celem gry jest zdobycie wiedzy przez Graczy o globalnych skutkach niewłaściwej polityki gospodarczej, środowiskowej i społecznej oraz o pożądanym kierunku zmian i rozwoju, ugruntowanie myśli, iż rozrzutny styl życia, niewłaściwe nawyki, stereotypy, którymi się kierujemy, brak rzetelnej wiedzy, przekładają się na niekorzystne zmiany

w środowisku, gospodarce, a przede wszystkim na życie innych ludzi. Uczestnicy poprzez ciekawe quizy, praktyczne i inspirujące zadania oraz samodzielne zdobywanie informacji, nabywają wiedzę o globalnych skutkach niewłaściwej polityki gospodarczej, środowiskowej i społecznej oraz o pożądanym kierunku zmian i rozwoju. Gra skierowana jest zarówno dla dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych i pomaga zrozumieć, że mamy realny wpływ na zrównoważony rozwój i ochronę naszej planety. Końcowym elementem gry edukacyjnej jest praca warsztatowa w grupach, polegająca na stworzeniu plakatu obrazującego „Nasze działania na rzecz zrównoważonego rozwoju” – dowolną techniką z dostarczonych materiałów pochodzących z wtórnego obiegu.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

Agnieszka Marczyk
Kierownik ds. strategii i rozwoju

[ZADAJ PYTANIE](#)

Baltic Hub Go Green

Go Green to dwutygodniowa kampania na terenie terminalu Baltic Hub, w czasie której na uczestników czekają liczne eko atrakcje. Dzięki niej, terminal promuje wśród pracowników ekologiczne rozwiązania i buduje świadomość klimatyczną. Każdy dzień Go Green to inny rodzaj aktywności i temat działania – od sprzątania lasu, wspólnych posiłków w wersji wegetariańskiej, warsztatów upcyklingowych, aukcji charytatywnych po promowanie dojazdów do pracy rowerem, komunikacją miejską lub car sharingu. Pracownicy Baltic Hub są ponadto za-

chęceni do zrównoważonych postaw w miejscu pracy, w tym m.in. do rozważnego drukowania i korzystania z papieru czy ograniczenia wykorzystania jednorazowych, plastikowych butelek na wodę. Podczas aukcji charytatywnej, uczestnicy kampanii mogą zakupić upcyklingowe plecako-worki i nerki, które uszyto ze starych banerów.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

AmberExpo Łąki Kwietne Międzynarodowych Targów Gdańskich AmberExpo

Łąki kwietne z założenia potrzebują mało uwagi, będąc jednocześnie projektem wieloletnim, który pozytywnie wpływa na środowisko. Wystarczy znaleźć tylko dla nich miejsce. Tak stało się przy Międzynarodowych Targach Gdańskich Amber Expo. Łąka kwietna wspomaga bioretację, pozwala dłużej zatrzymać wilgoć, kosi się ją raz w roku – dopiero jesienią, po przekwitnięciu kwiatów. Kwiaty zwiększają bioróżnorodność okolicy, upiększają przestrzeń miejską, wpływają korzystnie na samopoczucie. Według badań nad pyłami SGGW i raportu Agritech Smogówka łąki kwietne ograniczają ryzyko zapadania na choroby nowotworowe, szczególnie płuc. Wśród korzyści można wymienić również: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, oszczędność wody, brak emisji spalin i oszczędność kosztów.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Fortum

Zielona energia

Oferta Fortum bardzo mocno uwzględnia aspekty ekologiczne. Każdy klient z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw, który zakupi wraz z energią Pakiet Anty-smogowy, otrzymuje do 100% energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Jako potwierdzenie tego faktu Fortum przekazuje specjalny certyfikat, którym można się promować wśród swoich klientów.

Z kolei więksi klienci biznesowi mogą zakupić w dedykowanej ofercie energię odnawialną w dowolnej ilości, bez żadnego limitu, z certyfikatem pochodzenia wystawionym przez Towarową Giełdę Energii (TGE). W obu przypadkach klient używa pewność, że jego działalność pod względem energetycznym jest neutralna dla środowiska i nie powoduje emisji CO2.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Posnania

EKO Przedsiębiorstwo

W Poznaniu od marca 2022 roku działa EKO Przedsiębiorstwo, czyli miejsce będące źródłem wiedzy na temat różnych działań z zakresu ochrony środowiska. W EKO Przedsiębiorstwie można było zobaczyć makietę Poznańskiej Biokompostowni i Oczyszczalni Odpadów udostępnioną dzięki współpracy z Zakładem Zagospodarowania Odpadów. Działa tam również punkt recyklingowo-vendingowy, w którym klienci mogą oddawać butelki PET i elektroodpady. Przez pierwszy rok funkcjonowania strefy chcąc zmotywować klientów do dobrych praktyk, korzystanie

z butelkomatu było nagradzane punktami, które następnie można było wymienić na ekologiczne nagrody – szklane butelki, torby wielokrotnego użytku na lunch i nasiona łąki kwietnej.

Posnania doskonale zdaje sobie sprawę, że budowanie świadomości ekologicznej wśród najmłodszych ma ogromne znaczenie i wielki potencjał – w końcu dzieci są przyszłością. Zgodnie z powiedzeniem „czym skorupka za młodu nasiąknie, tym na starość trąci” w EKO Przedsiębiorstwie w ramach współpracy z partnerem merytorycznym – poznańskim Zakładem Zagospodarowania Odpadów zostały organizowane warsztaty z segregacji odpadów dla dzieci z okolicznych szkół podstawowych. W trzech seriach warsztatów wzięło udział 185 uczniów.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Faurecia

Wyzwanie dla zdrowia

Pracownicy firmy Faurecia, zainspirowani Międzynarodowym Dniem Sportu oraz Światowym Dniem Zdrowia, postanowili pójść za ciosem i wnieść swój wkład w celebrowanie na całym świecie Dnia Ziemi. Łącząc przyjemne z pożytecznym, zrealizowali akcję „Wyzwanie dla zdrowia”.

Założenie inicjatywy polegało na posadzeniu jednego drzewa za każdy pokonany kilometr pieszo lub rowerem. W efekcie zespół pokonał prawie 6 000 kilometrów, co oznacza 6 000 posadzonych drzew! W akcję zaangażowali się pracownicy zakładu Mechanizmów w Wałbrzychu, zakładu w Grójcu i Gniewomierzu.

Zamiana samochodu na rower lub spacer to realna oszczędność emisji dwutlenku

węgla do atmosfery. W przypadku akcji Faurecii było to 1,49 t CO2, czyli czysty zysk i to podwójny!

Celem „Wyzwania dla zdrowia” było z jednej strony promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej wśród pracowników, a z drugiej dołożenie kolejnej cegiełki do odbudowy środowiska naturalnego.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Małopolska Agencja

Rozwoju Regionalnego

Firmowe działania

przyjazne środowisku

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego prowadzi szereg działań przyjaznych środowisku wewnątrz firmy:

- Elektroniczny obieg dokumentów. Wdrożenie kolejnych funkcjonalności systemu minimalizujących zużycie papieru w firmie. Zachęcamy Klientów do proekologicznej postawy i przejścia na e-fakturę w rozliczeniach z nami.

- Zachęcamy pracowników do angażowania się w inicjatywę Rowerem do pracy (dogodna lokalizacja biura w centrum miasta, dobrze skomunikowana ścieżkami rowerowymi).

- Woda do picia w dystrybutorach. Sukcesywna wymiana i montaż oświetlenia z czujnikami ruchu.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

Agnieszka Marczyk

Kierownik ds. strategii i rozwoju

[ZADAJ PYTANIE](#)

Credit Suisse

Odzysk metali ziem rzadkich z elektroniki użytkowej

Pracownicy Credit Suisse uczestniczyli w akcji Save Okapi polegającej na zorganizowaniu wewnątrz firmy zbiórki nieużywanych smartfonów i tabletów, które zostały przekazane do wrocławskiego ZOO będącego uczestnikiem projektu Okapi Conservation Project. Projekt ten ma w swoim założeniu ograniczyć wydobycie rud metali ziem rzadkich na terenie Demokratycznej Republiki Konga i w ten sposób ograniczyć dewastację naturalnego obszaru występowania endemicznego gatunku ssaka Okapi. Cel ten osiągnąć jest poprzez odzysk metali ziem rzadkich z elektroniki użytkowej, która w przeciwnym wypadku trafiłaby do zwykłego elektrośmieci.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

AmberExpo

Ogrody Deszczowe Międzynarodowych Targów Gdańskich AmberExpo

Ogrody deszczowe są rodzajem budowli hydrotechnicznej. Celem przedsięwzięcia jest spowolnienie odpływu wody opadowej do kanalizacji i zatrzymanie jej w środowisku, zwiększenie bioróżnorodności, podczyszczanie wód opadowych oraz poprawa estetyki otoczenia. W ramach projektu AmberExpo powstały trzy niecki ogrodów deszczowych i pięć rabat roślinnych z funkcją retencyjną, które chłoną wodę opadową i kierują jej nadmiar do istniejącego systemu kanalizacji. Rabaty cechują się piętrowością nasadzeń, zmiennością

sezonową i szeroką paletą barw kwiatów. Wybór gatunków roślin oparty został na kryteriach, takich jak: odporność na wiatr, okresowe zalewanie wodą opadową, suszę i warunki miejskie, zasolenie oraz tolerowanie zacienienia. Inwestycja pozwala na osiągnięcie wielu korzyści, m.in.: poprawa jakości powietrza, ochrona przed powodzią i poprawa estetyki otoczenia. Projekt Ogrody Deszczowe to ważne działanie na rzecz środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Unum Życie TUiR S.A.

Unum robi dobry klimat

Zakupiliśmy i posadziliśmy już łącznie 769 drzew (stan na 2022 rok). Nasze drzewka tworzą obszary leśne, które będą produkować tlen i pomagać w walce z globalnym ociepleniem – las Unum już pochłania rocznie aż 4,6 tony dwutlenku węgla! Każde posadzone drzewo objęte jest ochroną prawną na 60-110 lat (w zależności od gatunku), a nasadzenia prowadzone były na takich terenach, wobec których nie ma żadnych planów inwestycyjnych – mamy więc pewność, że nasz kawałek lasu przetrwa bardzo długo i będzie służył kolejnym pokoleniom. Nasze drzewa produkują tlen dla 515 osób rocznie! Drzewa sadzimy w uznaniu dla klientów, którzy w min. 80% przystąpią do ubezpieczeń grupowych zdalnie (bez wykorzystania papierowych formularzy).

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

Hewlett Packard Enterprise

Eco Weeks

Pracownicy Hewlett Packard Enterprise w ramach projektu „Eco Weeks” mieli możliwość wzięcia udziału w webinarach poświęconych tematyce „zero waste” oraz śladzie węglowym. Obok sesji z ekspertami z danej dziedziny, dystrybuowane były newslettery z najważniejszymi informacjami i źródłami wiedzy. Odbył się również konkurs z nagrodami. Dodatkowo, w ramach „Eco Weeks”, zorganizowana została zbiórka elektrośmieci. Inicjatywy zaadresowane były do wszystkich pracowników wrocławskiego Centrum Hewlett Packard Enterprise.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

Zadaj pytanie osobie, która wdrażała go w swojej firmie.

HPE Gives Wrocław

[ZADAJ PYTANIE](#)

Credit Suisse

Bezpłatny serwis rowerowy

W ramach promocji zrównoważonego transportu w każdym roku Credit Suisse organizuje dla pracowników bezpłatny serwis rowerowy, z którego w roku 2022 skorzystały 123 osoby.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

InterKadra by Synergie

Zbieranie plastikowych nakrętek

W naszych biurach stoją dedykowane pudełka, do których można wrzucić plastikowe nakrętki z biura lub przyniesione z domu. Zebrane nakrętki przekazujemy na lokalne inicjatywy, np. do krakowskich przedszkoli.

Capgemini Polska Global Sustainability Campus

Na wirtualnej platformie edukacyjnej osoby zatrudnione w Capgemini Polska mogą dowiedzieć się o podstawach globalnego ocieplenia, a także zobowiązaniach i działaniach firmy. W ten sposób otrzymują pomoc w podjęciu kroków na rzecz zrównoważonej przyszłości w domu, w pracy i we współpracy z klientami. Dla Capgemini zrównoważony rozwój jest sprawą priorytetową. Bardzo ważne jest to, aby wszyscy byli świadomi podstawowych założeń zrównoważonego rozwoju i kroków, jakie można w związku z tym podjąć zarówno w samej firmie, jak i w otoczeniu pozazawodowym.

Osoby, które weszły do „świata zrównoważonego rozwoju” i przeznaczyły 45 minut na szkolenie z tego zakresu, otrzymały wirtualny certyfikat, który jest teraz z dumą udostępniany na social mediach.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

FAKRO Przyszłość jest zielona!

Zielony kolor, zawarty w logo FAKRO towarzyszy nam od początku, a ekologia to aspekt, który przenika każdy etap naszego rozwoju. Wszystko co robimy jest zawsze z myślą o lepszej przyszłości naszych dzieci. Taka jest właśnie filozofia GO GREEN – projektujemy, planujemy i produkujemy z dbałością o środowisko naturalne. Oferowanie ekologicznych i energooszczędnych produktów jest wpisane w DNA naszej firmy. Działania wynikające z filozofii GO GREEN są zawarte w Raporcie Zrównoważonego Rozwoju FAKRO za rok 2022 „Razem w zieloną przyszłość”. Organizujemy akcje pomocy, m.in. „Kilometry Nadziei z FAKRO”, „1% to Twoje dobre serce”, prowadzimy programy zdrowotne „Profilaktyka 40 plus” – darmowe badania dla pracowników, w godzinach pracy na terenie firmy, „Piękna, bo świadoma – profilaktyka raka piersi”. Pracownicy FAKRO zaangażowali się w akcję „FAKRO-team sadi drzewa” z okazji Światowego Dnia Drzewa. „Zielona” filozofia przyświeca naszej codziennej pracy.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tym projekcie?

[ZADAJ PYTANIE](#)

WYWIADY

Wojciech Mróz

Przedsiębiorca z 20-letnim doświadczeniem zawodowym, wykorzystującym swoją wiedzę biznesową w projektach zmieniających świat na lepsze. Pełni funkcję współdyrektora największej na świecie sieci przedsiębiorców społecznych Ashoka.org. Aktywnie wspiera i promuje rynek impact investing w Polsce jako jeden z współzałożycieli ImpactAngels.pl W latach 2015-2019 udało mu się zbudować, a następnie sprzedać firmę informatyczną, która ze średnim rocznym wzrostem przychodów o ponad 800% znalazła się na 18 miejscu w rankingu Deloitte Technology Fast 50 Central Europe 2019. Jest również współzałożycielem Fundacji Everest, która co roku organizuje największą w Polsce charytatywną imprezę sportową dla firm - www.biegifirmowy.pl.

Wchodzimy w impact

Reprezentujesz organizację Ashoka. Już pierwsze dwa zdania w Wikipedii pokazują, że jest to bardzo specyficzny i innowatorski projekt: „[Ashoka] wyszukuje i zrzesza ludzi, którzy wprowadzają nowe, niekonwencjonalne rozwiązania problemów społecznych. Co roku wybiera się około 100 osób z całego świata, wyróżniających się szczególną przedsiębiorczością, których nazywa się innowatorami dla dobra ogółu”. Opowiedz nam więcej o misji Ashoki i o tym, jak sam do niej trafiłeś.

Misja Ashoki dzisiaj to „Everyone a changemaker”. Co to oznacza? Staramy się budować świat, w którym każdy może być twórcą zmian na lepsze. Rozwijamy społeczności liderów i liderów, którzy dostrzegają, że świat potrzebuje, żeby każda osoba, która tylko zechce, mogła być twórcą takich zmian – „changemaker”.

Wierzmy, że mając społeczeństwo, w którym ludzie czują się sprawczy, podmiotowi, działający dla dobra wspólnego, szanujący środowisko, będziemy żyć w lepszym świecie. Do Ashoki trafiłem 4 lata temu. Przeżywałem swego rodzaju kryzys egzystencjalny i poszukiwałem większego sensu w tym co robię. Przez ostatnie 18 lat bardzo mocno angażowałem się w różne projekty biznesowe, pomagałem rozwijać się wielu start-upom, natomiast czułem jakiś brak. Czy projekty, w których uczestniczę lub wspieram, realnie mają zmienić coś w naszej rzeczywistości na lepsze, czy tylko uczestniczę w jakimś wyścigu, który nie ma końca? Wyścigu, w którym dostaje pochwałę, jak spótka szybciej rośnie, generuje większy zysk, ale nikt nie pyta, jakie koszty przy tym ponosi dla swojego otoczenia czy środowiska. Czy rozwiązuje jakiś realny problem, czy wręcz tworzy potrzeby, których ludzie nie mają?

Zbliżyły się moje 40. urodziny i zadawałem sobie coraz częściej pytania PO CO i DLACZEGO coś robię. Wtedy natknąłem się na Ashokę i dowiedziałem się, czym różni się przedsiębiorca społeczny od zwykłego przedsiębiorcy. Otóż ci pierwsi dążą do rozwiązania jakiegoś problemu społecznego lub środowiskowego i ich celem jest, żeby wręcz nie byli po pewnym czasie potrzebni, ich sukcesem jest, jak ludzie zaczynają ich naśladować. Z kolei drudzy nie chcą żeby problemy zniknęły, bo wtedy przestaną zarabiać, nie chcą żeby ich ktoś naśladował, bo wtedy konkurencja może zmniejszać ich marże.

Oczywiście mam świadomość, że to pewne uproszczenie, ale w dużym stopniu mnie ta historia zaczerpnięta na tamten moment. Zgłosiłem się jako mentor pro bono do Ashoki i tak zaczęła się moja przygoda.

Zajmujesz się obecnie w dużej mierze działaniami określanymi terminem „Impact investing”. To chyba wciąż w Polsce niezbyt znana forma inwestowania. Czy mógłbyś wytłumaczyć, czym jest Impact investing i czym różni się od CSR-u? Wyjaśnij też proszę terminy „start-upy pozytywnego wpływu” oraz „Anioły biznesu”, które związane są z tym tematem.

Różnica pomiędzy CSR a impact investingiem w mojej definicji jest następująca. CSR stara się ograniczać i minimalizować szkody, jakie generuje biznes, natomiast impact investing to rozwiązania i inicjatywy, które intencjonalnie chcą od początku generować pozytywny wpływ. Znowu mam świadomość uproszczenia w tym założeniu i wiem, że świat nie jest czarno-biały. Myślę, że każde podejście, które ma na celu realne pozostawianie dla przyszłych pokoleń świata nieco lepszego, jest warte wsparcia.

Impact Investing, w ujęciu, w jakim rozumiemy go w Ashoka, jest nieco szerszy niż wyłącznie inwestowanie pieniędzy. Niekiedy inwestowanie wiedzy,

doświadczenia czy kontaktów może przynieść dużo większy wpływ. Sporo o tym mówimy w kursie edukacyjnym, jaki stworzyliśmy razem z zespołem www.inwestujwimpakt.pl.

Natomiast impact investing w ujęciu inwestycyjnym to poszukiwanie takich inwestycji, które oprócz stopy zwrotu generują pozytywny wpływ społeczny lub środowiskowy. Te dwa elementy nie muszą się wykluczać. Nie musi być decyzji albo, albo.

Start-upy pozytywnego wpływu to spółki, które mają modele biznesowe łączące zarabianie pieniędzy z generowaniem pozytywnego wpływu. Pozytywny wpływ z kolei można zdefiniować na kilka sposobów. Dla mnie na dzisiaj oznacza to rozwiązywanie jednego z 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju uzgodnionych przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Aniołowie Biznesu to z kolei w ujęciu szerokim osoby, które wspierają takie start-upy, natomiast w ujęciu węższym takie, które inwestują w nie.

Jak obecnie wygląda Impact investing w Polsce i na świecie, jaka jest jego kondycja? Czy mógłbyś podać kilka projektów impaktowych, takich, które pozwolą nam łatwiej zrozumieć, na czym to wszystko polega?

Polski rynek jest jeszcze na początkowym etapie. Dla przykładu kolega z funduszu inwestycyjnego inwestującego w impact, z którym widziałem się ostatnio na kawie, powiedział, że w zeszłym roku trafiło do niego ponad 1000 projektów do oceny. W tym samym okresie w ramach naszej inicjatywy sieci aniołów biznesu impactowych ImpactAngels.pl przeglądaliśmy około 70 projektów z Polski. Jednocześnie coraz więcej powstaje w Polsce akceleratorów, które wspierają pomysły impactowe na najwcześniejszym etapie rozwoju. To powoduje, że powinniśmy mieć z czasem coraz więcej spółek.

Jednocześnie patrząc na rynek europejski w ostatnim roku, to jedynie segment inwestycji venture capital impactowych urósł i powstała rekordowa ilość nowych funduszy. Biorąc pod uwagę cykl inwestycyjny tych funduszy, których faza inwestycyjna trwa kilka lat, powinniśmy w kolejnych latach widzieć rekordową ilość kapitału na tym rynku w stosunku do lat poprzednich. Pamiętajmy też, że rynek impactu to też spółki, które osiągają wyceny tzw. jednorożców tj. przewyższające 1 miliard dolarów. Takich spółek na świecie jest już blisko 200. Przykładem jednej z nich może być aplikacja Vinted, która służy do wymiany ubrań używanych. W Polsce w zeszłym roku też wiele start-upów impactowych, w mojej ocenie bardzo dobrze rokujących, dostało rundy finansowania. Między innymi SamuraiLabs (ochrona przed cyberprzemocą w internecie), EcoBean (zamiana fusów z kawy w produkt recyklingowy) czy aplikacja Foodsi (zmniejszanie marnowania jedzenia).

W jednym z artykułów poświęconych działaniom Ashoki znalazłem zdanie „Minęły już czasy, w których głównym celem przedsiębiorcy było zwiększanie zysków”. Impact investing zakłada z kolei zmianę hasła „make more money” na „make money more”, czyli przedkłada społeczną wartość inwestycji nad maksymalizację zysków. Czy to rzeczywiście prawda? Czy będziemy żyli niedługo w świecie, w którym inwestorzy myślą nie tylko o zarobku, ale też o tym, aby przeciwdziałać zmianom klimatycznym, a klienci, wybierając nawet najbardziej podstawowe produkty, będą sprawdzać wcześniej raporty ESG danej firmy? Brzmi to wszystko trochę jak utopia.

Żeby doprowadzić do takiej zmiany, w mojej ocenie, musimy mieć wiele stron, które chcą do niej doprowadzić. Z jednej strony regulacje, które mogą wyma-

gać od firm określonych zachowań. Przykładowo dotyczą one raportowania śladu węglowego. Kolejnym krokiem po dobrym pomiarze będzie jego zmniejszanie. Same regulacje jednak nie wystarczą. Inwestorzy, którzy już zaczynają wprowadzać w swoje polityki inwestycyjne zapisy o podobnych wymogach w stosunku do firm, w które mogą inwestować. Banki, które finansować mogą wyłącznie zielone inwestycje energetyczne, a wreszcie konsumenci, którzy codziennie dokonują określonych wyborów i decydują jakie produkty i usługi kupują.

Z jednej strony daleko nam do tego, żeby wszyscy realnie tak postępowali, ale jednocześnie coraz więcej stron deklaruje, że jest to ich jeden z głównych priorytetów.

Wierzę, że wiele z działań i inicjatyw z czasem doprowadzi nas do tzw. tipping point – punktu zwrotnego, w którym zmieni się świadomość wszystkich stron na tyle, że działania na szkodę klimatu czy społeczności wykluczonych będą nie do pomyślenia.

Czytają nas przede wszystkim pracownicy działów marketingu z sektora biznesu. Osoby zajmujące się głównie działaniami CSR, wdrażające w swoich jednostkach różne inicjatywy zaangażowane społecznie. Do czego im mógłby się przydać Impact investing i czego takie osoby mogłyby się nauczyć, obserwując działania Ashoki?

Ja bym tutaj wrócił do szerszej definicji impact investingu, a mianowicie inwestowania nie tylko pieniędzy, ale innych zasobów. W ramach projektów, które bardzo aktywnie wspiera Ashoka, jest inicjatywa Executives4Impact.

Dotyczy ona mądrego i strategicznego wolontariatu kompetencji. Staramy się łączyć i wspierać wiedzę biznesową z potrzebami i wrażliwością organizacji pożytku publicznego. Przedmiotem wymiany wie-

dzy i wsparcia może być doradztwo strategiczne, wsparcie w budowaniu procesów, działów HR, porządkowanie finansów, budowanie modeli uniezależniających organizacje od grantów i dotacji. Firmy i korporacje mają wiele zasobów, które mogą wykorzystywać. Niekoniecznie muszą zawsze tworzyć własne projekty i inicjatywy, a częściej wspierać organizacje eksperckie i jednocześnie traktować je jako organizacje partnerskie, a nie koniecznie jako podwykonawców.

Prowadzicie dwa bardzo interesujące serwisy: zmieniamy.org oraz inwestujwimpakt.pl. Wydaje mi się, że to świetne źródło wiedzy dla wszystkich, którzy chcieliby się zaangażować w różnego rodzaju działania prospołeczne, nie tylko impaktowe. Powiedz kilka słów na temat tych serwisów.

Zmieniamy.org stworzyliśmy dla osób, które chcą realizować zmianę społeczną, są na różnym etapie rozwoju i mogą skorzystać z ponad 40 lat doświadczenia Ashoki, która starała się zbierać najlepsze praktyki działania Ashoka Fellows i spisywać je w różnych formatach, które następnie udostępnia do wykorzystania.

Inwestujwimpakt.pl to z kolei kurs online połączony ze społecznością osób, które mają doświadczenie biznesowe lub korporacyjne i chciałyby je wykorzystać do generowania pozytywnego wpływu, np. rozpoczynając ścieżkę mentora lub mentorki pro bono. Dokładnie takiej ścieżki, jaką ja zaczęłam moją przygodę z Ashoka.

Robert Suligowski

Radca Prawny. Absolwent prawa Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą i Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Współzałożyciel Komitetu Społecznego Ratujmy Las Mokrzański i członek Koalicji Wrocławska Ochrona Klimatu. Przewodniczący Rady Osiedla Leśnica. Współprzewodniczący Wrocławskich Zielonych.

Zielona Transformacja

Zielona transformacja, zielony ład, neutralność klimatyczna, zrównoważony transport, gospodarka o obiegu zamkniętym – to wszystko terminy, które coraz częściej pojawiają się w mediach i przestrzeni publicznej. Czy my rzeczywiście żyjemy w czasach wielkiego ekologicznego przełomu? Czy na naszych oczach rozpoczął się proces, który całkowicie odmieni to, jak żyjemy, jak funkcjonuje przemysł, biznes, a nawet całe państwa?

Tak, żyjemy w czasach wielkiego ekologicznego przełomu i trzeba się z tym faktem zmierzyć. Gdyż ten przełom jest tak naprawdę procesem, który bardzo zmieni to, w jaki sposób funkcjonuje znany nam świat, a wraz z nim znane nam procesy społeczne i gospodarcze. To wszystko jest pokłosiem trwającego na naszej planecie kryzysu klimatycznego i kryzysu bioróżnorodności, które się wzajemnie napędzają. Rozwijając się i poprawiając sobie byt, ułatwiając życie, zbyt długo nie zauważyliśmy, że nasze działania prowadzą do ogromnych zmian w atmosferze i na powierzchni planety. W powietrzu gromadzą się emitowane przez nas gazy cieplarniane, znika powłoka lodowa odbijająca część energii słonecznej, rośnie poziom oceanów, zmieniają się prądy morskie. Wraz z tymi zmianami i naszą ekspansją w świat przyrody, zanika też życie. Dziś łączna masa organizmów żywych na Ziemi jest dwukrotnie mniejsza niż wtedy, gdy powstawała nasza cywilizacja. Jesteśmy już dziś świadkami szóstego wielkiego wymierania gatunków. Nauka ma niezbita dowody na to, że obecna zmiana klimatu jest spowodowana przez człowieka. Jeśli nie ograniczymy dalszego wzrostu temperatury, możemy spodziewać się dramatycznych konsekwencji i dla nas, i dla całej przyrody. Aby ich uniknąć, świat musi ograniczyć emisję gazów cieplarnianych o połowę do roku 2030 i osiągnąć neutralność klimatyczną do roku 2050.

Aby osiągnąć powyższe cele, musi dojść do przetoku ekologicznego, społecznego i gospodarczego. Wymusi to na nas zmianę naszych stylów życia, wymusi zmiany w funkcjonowaniu biznesu i przemysłu, ale też zmieni wiele polityk rządów państw na całym świecie.

Pod wspomnianymi hasłami zielonej transformacji, zielonego ładu, neutralności klimatycznej, zrównoważonego transportu, czy gospodarki o obiegu zamkniętym, kryje się ten wielki przetok i zmiana polityk rządów. Co więcej, ten przetok już trwa, a powyższe polityki zaczynają być wdrażane w wielu krajach oraz na różnych poziomach. Najlepszym przykładem jest unijny Europejski Zielony Ład oraz wdrażający jego cele i założenia pakiet „Gotowi na 55”. Jednak jest to wyścig. Bo równolegle widzimy już dziś skutki zmian klimatu, chociażby zamieranie drzewostanów iglastych, czy jesionowych w naszej części Europy. Lub wieloletnie susze, przeradzające się w kryzys wodny.

Czym jest dokładne Europejski Zielony Ład? W jaki sposób plan osiągnięcia neutralności dla klimatu w Europie do 2050 roku wpływać będzie na przeciętnego mieszkańca Polski, a w jaki na sektor biznesu? Zarówno polski rząd, jak i Unia Europejska, wprowadzają szereg zmian i wymogów związanych z szeroko pojętą ekologią. Na jakie zmiany powinny się przygotować w najbliższych latach firmy działające na terenie naszego kraju?

Europejski Zielony Ład to pakiet inicjatyw politycznych, którego celem jest skierowanie Unii Europejskiej na drogę transformacji ekologicznej, a ostatecznie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Europejski Zielony Ład ma wspierać przekształcenie Unii Europejskiej w sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo o nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarce.

Rozporządzenie o europejskim prawie klimatycznym przekształca ambicje polityczne Europejskiego Zielonego Ładu dotyczące osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. w zobowiązanie prawne dla Unii

Europejskiej. Przyjmując je, Unia Europejska i jej państwa członkowskie zobowiązały się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych netto w Unii Europejskiej o co najmniej 55% do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r. Cel ten jest prawnie wiążący i opiera się na ocenie skutków przeprowadzonej przez Komisję.

Natomiast pakiet „Fit for 55” – „Gotowi na 55” ma przekształcić ambicje Europejskiego Zielonego Ładu na konkretne przepisy. Jest to zestaw propozycji mających na celu zmianę ustawodawstwa w dziedzinie klimatu, energii i transportu oraz wprowadzenie nowych inicjatyw ustawodawczych, tak by dostosować unijne przepisy do celów klimatycznych UE. To one będą wpływać na przeciętnego mieszkańca Polski, jaki i na sektor biznesu.

To, co najbardziej odczuje przeciętny mieszkaniec Polski, to zmiany w zakresie efektywności energetycznej oraz transportu drogowego. W zakresie efektywności energetycznej czeka nas wielka fala renowacji naszych domów, aby je z pomocą środków z nowego Społecznego Funduszu Klimatycznego, dostosować do nowych celów. W zakresie transportu drogowego chodzi oczywiście o wprowadzanie stref czystego transportu w polskich miastach, do których nie będą mogły wjeżdżać starsze samochody oraz całkowity zakaz sprzedaży nowych samochodów spalinowych od 2035 r.

Natomiast polskie firmy muszą się najbardziej przygotować na poszerzenie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) obejmującego obecnie energochłonne sektory przemysłu i sektor wytwarzania energii, natomiast w przyszłości mającego objąć również transport morski oraz w osobnych systemach transport drogowy, budynki oraz paliwa w dodatkowych sektorach. Zreformowane zostanie również opodatkowanie energii poprzez zachęty do przejścia na czystsza energię i bardziej ekologiczny przemysł. Przemysłu i biznesu będą również dotyczyć, tak jak przeciętnego mieszkańca Polski, zmiany w zakresie efektywności energetycznej, czy w zakresie transportu drogowego, gdzie czeka nas

wielka wymiana floty samochodów transportowych i dostawczych w kolejnych latach, a także na kolei, gdzie diesla wypierać będzie wodór.

Podsumowując, nie ma co czekać, tylko czas wprowadzać zmiany, nim będzie za późno.

SDGs i ESG to skróty, które ostatnio nabrały rozgłosu w przestrzeni publicznej w kontekście odpowiedzialności i obowiązków przedsiębiorstw odnoszących się do zrównoważonego rozwoju. Czy może Pan wyjaśnić, co one oznaczają?

Pod skrótem SDGs kryją się Sustainable Development Goals, czyli 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju zawartych w przyjętej na szczycie w Nowym Jorku w 2015 roku przez Zgromadzenie Ogólne ONZ „Agendzie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030”.

Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju to kierunek i koncepcja rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o świadome decyzje, czyli takie, które uwzględniają nie tylko aspekt ekonomiczny (przyczyn nie ograniczający się tylko do zysku), ale także społeczny, dotyczący wysokiej jakości życia, zdrowia i dobrobytu ze sprawiedliwością społeczną, środowiskowy związany z utrzymaniem zdolności Ziemi do podtrzymywania życia w całej jego różnorodności i szeroko pojętego ładu korporacyjnego, które wzajemnie się wspomagają.

Natomiast ESG jest rozwinięciem koncepcji CSR. Jest to skrót utworzony od pierwszych liter angielskich słów environmental (środowisko), social responsibility (społeczna odpowiedzialność) i corporate governance (ład korporacyjny). ESG należy traktować jako zestaw czynników pozwalających monitorować wszystkie efekty działalności firmy. Są to również kryteria oceny wiarygodności organizacji, w tym niefinansowe.

ESG zawiera w sobie trzy obszary, których nie powinno traktować się oddzielnie. Środowisko wpływa na lokalną społeczność, która również kształtuje je

swoimi działaniami. Oba czynniki oddziałują z kolei na ład korporacyjny, a szerzej: możliwość działań biznesowych. One z kolei są powiązane zarówno ze środowiskiem, jak i społecznością.

Ekosystem środowiska naturalnego, wrażliwy i wielokierunkowy, można porównać do świata biznesu. Zmiany muszą być w nim komplementarne, uwzględniające poszczególne rodzaje oddziaływania. Stąd patrząc na ESG, patrzymy na system wzajemnych powiązań i zależności, które muszą współgrać w drodze do osiągnięcia założonych celów.

Końcem ubiegłego roku opublikowana została dyrektywa o sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive). Wprowadza ona nowe przepisy, które znacząco zwiększą grupę firm zobowiązanych do raportowania w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i poszanowania praw człowieka. Rozumiem, że idea jest taka, aby w przyszłości każdy mógł w prosty sposób dotrzeć do informacji, jak dana firma działa w tych trzech, wymienionych powyżej sektorach. Czy dzięki temu będziemy mieli faktycznie dostęp do wiarygodnych danych i będziemy mogli świadomie wybrać, że chcemy kupić dany produkt czy usługę od firmy, której nie są obce takie idee?

CSRD oznacza istotną zmianę w sprawozdawczości korporacyjnej. Przedsiębiorstwa będą zobowiązane do ujawniania większej ilości informacji dotyczących prowadzenia biznesu, swojego wpływu na środowisko i klimat, w tym informacji o swoich modelach biznesowych, strategii i łańcuchach dostaw.

Z każdym kolejnym rokiem obowiązek raportowania będzie rozszerzany. Jako pierwsze musiały to robić tzw. jednostki interesu publicznego, czyli banki, fundusze inwestycyjne lub firmy ubezpieczeniowe. Od 2024 roku będzie to obowiązkowe dla firm zatrudniających

powyżej 500 pracowników lub tych, których roczne przychody wynoszą ponad 40 milionów euro. Od 2025 roku raporty ESG będą musiały składać wszystkie (publiczne i prywatne) spółki zatrudniające powyżej 250 osób. Od 2026 roku raporty będą musiały publikować także wszystkie notowane na giełdzie organizacje zatrudniające powyżej 10 osób.

W ten sposób, biorąc pod uwagę porównywalność raportów, może wkrótce dojść do sytuacji, że kapitał inwestorski będzie przepływał do spółek, które wykażą się dobrymi wynikami w zakresie zrównoważonego rozwoju. Firmy, które przekują nowe wymogi na swoją korzyść, mogą zyskać istotną przewagę konkurencyjną. Pamiętajmy też, że przepisy dyrektywy zobowiązują państwa członkowskie do wdrożenia sankcji za nieprawidłową realizację obowiązków raportowych, w tym sankcji obejmujących administracyjne kary finansowe. Tym samym prawdopodobnie będziemy mieli faktycznie dostęp do wiarygodnych danych i będziemy mogli świadomie wybrać, że chcemy kupić dany produkt czy usługę od firmy, której nie są obce idee w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i poszanowania praw człowieka.

Jest to zmiana, która będzie miała wielki wpływ nie tylko na decyzje inwestorów, ale potencjalnie też decyzje milionów konsumentów i konsumentek w całej Unii Europejskiej. Bycie firmą ambitną w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i poszanowania praw człowieka zacznie się w końcu naprawdę opłacać, a nie być tylko PR-ową zagrywką dla ocieplenia wizerunku.

Widząc dziś realny odpływ kapitału z inwestycji związanych z wydobywaniem i spalaniem węgla (niechęć do finansowania i ubezpieczania tego rodzaju inwestycji przez inwestorów z branży finansowej), należy założyć, że niebawem podmioty, które nie wdrożą wysokich standardów oczekiwanych przez rynek, regulatorów i społeczeństwo, utracą źródła zarobkowania (kapitał, zlecenia, partnerów biznesowych).

Stąd przestawienie „wajchy” w każdym przedsiębiorstwie i rozumienie realnych potrzeb w tych procesach, staje się sprawą egzystencjonalną.

Cały czas rozmawiamy o tym, co dzieje się w Unii Europejskiej, bo to oczywiście ma znaczenie dla mieszkańców naszego kraju i firm działających w Polsce. Ale czy zielone inwestycje i regulacje prawne w samej UE wystarczą, aby skutecznie odpowiedzieć na zmiany klimatyczne? Co z resztą świata? W dyskusji często pojawia się argument „wycofujecie plastikowe słomki do napojów, a w Indonezji, Chinach czy Indiach posyła się tony chemikaliów do rzek, a emisja CO2 przekracza wszelkie normy i nikt się tam tym nie przejmuje”.

Po pierwsze wciąż jako Unia Europejska jesteśmy na trzecim największym emitentem CO2 na świecie po Chinach i USA oraz odpowiadamy za około 10% wszystkich emisji, a to bardzo dużo. Tym samym nasze wysiłki mają wielki wpływ na to, aby skutecznie odpowiedzieć na katastrofę klimatyczną. Oczywiście nie zrobimy tego sami, ale w tym zakresie obecnie nadszedł lepszy czas dla klimatu na Świecie, po zmianie gospodarza w Białym Domu.

Prezydent USA Joe Biden uczynił politykę klimatyczną jednym z kluczowych elementów swojego programu energetyczno-gospodarczego. Niektóre decyzje prezydenta, jak powrót do Porozumienia paryskiego czy ograniczenie wsparcia dla branży naftowo-gazowej, są rewolucyjne. Przedstawione przez administrację prezydenta plany stymulowania amerykańskiej gospodarki w odpowiedzi na pandemię COVID-19 traktują priorytetowo rozwój czystych technologii poprzez zwiększone nakłady na krajową sieć energetyczną czy stworzenie nowych miejsc pracy związanych z OZE i czystymi technologiami.

USA udało się w ostatnich latach istotnie ograniczyć emisje CO2: między 2005 r. a 2019 r. spadły one o 32% (908 mln ton). Według planów Bidena redukcja emisji

do 2030 r. ma wynieść 50%, co oznacza ich zmniejszenie o blisko 3 000 mln ton. USA planuje także zwiększyć wsparcie finansowe działań na rzecz ograniczenia emisji przez państwa rozwijające się, a wraz z krajami G7 zadeklarowały w maju 2021 r. przyspieszenie dekarbonizacji i wycofanie z finansowania zagranicznych projektów węglowych. A to tylko kilka przykładów na działania, które zostaną podjęte przez USA.

Ogromne inwestycje, chociażby w zakresie transformacji energetycznej, widać również w Chinach, gdzie świadomość zagrożeń związanych z katastrofą klimatyczną jest bardzo wysoka.

Jako Unia Europejska nie jesteśmy sami w walce z kryzysem klimatycznym. Dlatego nasze działania są ważne i potrzebne.

Na marginesie należy również podkreślić, że Europejski Zielony Ład jest projektem, który ma także wzmocnić naszą gospodarkę i chronić jej konkurencyjność. Najlepszym przykładem może być kwestia zmian w transporcie drogowym i zakaz sprzedaży nowych samochodów spalinowych od 2035 r. Te zmiany są tworzone między innymi po to, aby chronić nasz europejski przemysł samochodowy przed zalewem naszego rynku przez produkty z Chin i Indii.

Wróćmy na nasze podwórko. Jakie działania powinniśmy podjąć, aby nadążyć za tym, co dzieje się w najbardziej zielonych krajach, takich jak Norwegia czy Szwajcaria? Czy w ogóle jest nadzieja na to, że Polska poradzi sobie z zieloną transformacją?

Po pierwsze, zielona transformacja Polski musi zacząć się tu i teraz, nie możemy dłużej czekać z jej rozpoczęciem. Niestety z każdym zmarnowanym rokiem nadzieje na to, że Polska poradzi sobie z zieloną transformacją, są coraz mniejsze. A niestety historia realizacji unijnych celów przez Polskę pokazuje, że praktycznie od wejścia do Unii Europejskiej rzadko kiedy je osiągnęliśmy na czas, a często wręcz byliśmy

zaskoczeni, że termin osiągnięcia jakiegoś celu jest już teraz. Zamiast korzystać z renty zapóźnienia, wolimy powtarzać błędy Zachodu w momencie, w którym nasi sąsiedzi je usuwają.

Po drugie, musimy zacząć sami szykować się na to, co nieuchronnie przyjdzie razem z Europejskim Zielonym Ładem oraz pakietem „Gotowi na 55”. Dziś kluczowe są zmiany w energetyce, efektywności energetycznej oraz transporcie drogowym, bo to w tych miejscach będą stały przed nami największe wyzwania gospodarcze i społeczne.

Musimy odblokować pełen potencjał OZE w naszym kraju, zarówno energetyki wiatrowej na lądzie, jak i fotowoltaiki, która po wielkim boomie przeżywa dziś kryzys w wyniku zmiany przepisów oraz braku odpowiedniej infrastruktury przesyłowej. Musimy dokończyć wielkiego remontu sieci przesyłowych, które są bardzo stare, przez co tracimy w czasie przesyłania bardzo dużo energii oraz które po prostu nie są przystosowane do rozproszonej energetyki odnawialnej, są za mało smart.

Musimy też sami rozpocząć wielką falę renowacji domów, bloków i budynków użyteczności publicznej, aby mieć nadzieje na osiągnięcie unijnych celów efektywności energetycznej oraz zmniejszyć rachunki za prąd przeciętnych Polaków. To wymaga od nas wsparcia kompleksowych, głębokich renowacji, zarówno w sposób merytoryczny, jak i finansowy, poprzez odpowiednie dopłaty. W ten sposób osiągniemy wiele celów naraz: nowe miejsca pracy powstaną od razu, ale będą zachowane na długie lata, ograniczymy smog, obniżymy problem ubóstwa energetycznego, poprawimy zdrowie i komfort obywateli, ale również utrzymanym płynności gospodarczą poprzez zapewnienie aktywności ekonomicznej w branży budowlanej i okołobudowlanej.

Musimy pilnie zacząć szykować naszą infrastrukturę na erę samochodów elektrycznych, wspierając powstawanie gęstej sieci stacji ładowania, ale także

i przede wszystkim musimy zacząć bardzo mocno inwestować w dostępny i zeroemisyjny transport zbiorowy (pojazdy spalinowe po prostu nie będą już produkowane).

Musimy podjąć wszelkie możliwe wysiłki w celu wyeliminowania w Polsce wykluczenia komunikacyjnego, aby nie było w Polsce ani jednego sołectwa, ani jednej wsi, do której nie da się dojechać autobusem. Musimy też bardzo mocno inwestować w transport zbiorowy w aglomeracjach największych miast, dając dostępną, punktualną i tanią alternatywę dla codziennych dojazdów samochodem poprzez inwestycję w szybkie koleje miejskie, tramwaje i autobusy.

Musimy wreszcie zdecydowanie lepiej gospodarować zasobami. To, że na poziomie krajowym nie potrafiliśmy wdrożyć systemu kaucyjnego, nie oznacza wcale, że na poziomie przedsiębiorstw nie można już teraz podejmować decyzji o ograniczeniu masy wprowadzanych odpadów opakowaniowych i własnej sieci ich zbiórki i ponownego wykorzystania. Że gospodarkę obiegu zamkniętego można wdrażać na poziomie przedsiębiorstwa, sieci podwykonawców i dostawców. Brak takich rozwiązań może powodować trudności w relacjach z innymi partnerami biznesowymi, szczególnie z bardziej rozwiniętych rynków.

Wróćmy wreszcie do naszych codziennych działań. Obok częstych już akcji sadzenia drzew, czy zbierania śmieci, pomyślmy o ochronie cennych, zamierających ekosystemów. O mokradłach, ekosystemach łąkowych, bagnach. Czasami ratunkiem będzie zastawka na rowie odwadniającym, czasami przywrócenie koszenia łąki raz w roku, adopcja jakiegoś wartościowego terenu. Jeżeli planujemy aktywne zabiegi z zakresu ESG, pomyślmy czasem o mniej oczywistych działaniach, które na dłuższą metę mogą pomóc nie tylko w ochronie klimatu, ale również pomogą zachować bioróżnorodność.

Nadzieja na zieloną Polskę jeszcze nie umarła, ale los zielonej transformacji leży w naszych rękach. Nie zmarnujmy tej szansy.

Alicja Suchańska-Królica

Menadżer do spraw marketingu i administracji Centrum Handlowego Forum Gliwice z ramienia MVGM Property Management.

Jest związana od ponad 12-lat z branżą nieruchomości komercyjnych. Posiada doświadczenie zarówno w obszarze administracji a przez ostatnie 5 lat jej obszarem zawodowej praktyki jest marketing.

W poprzednich latach Alicja Suchańska-Królica pracowała także dla firm JLL oraz Avestus Real Estate.

Ekologia na zakupach

Jeśli przypomnimy sobie centra handlowe z lat 90, to właściwie były to po prostu duże sklepy, z większym asortymentem. Z biegiem lat zaczęły też pełnić funkcję centrów rozrywki, w których organizowano mini-koncerty, konkursy itp. Czy możemy powiedzieć, że obecnie jesteśmy na kolejnym etapie rozwoju, a centra handlowe zaczynają zajmować się też ważnymi tematami społecznymi – takim jak ekologia? Jak wygląda współczesne centrum handlowe i jaką rolę pełni?

Patrząc na potrzeby współczesnych klientów, centra handlowe stały się miejscem coraz ciekawszych form rozrywki dla całej rodziny. To miejsca, w których poza zrobieniem zakupów i załatwieniem spraw spędza się także czas z rodziną lub znajomymi i realizuje się indywidualne zainteresowania. Synergia różnych gałęzi handlu, usług, rozrywki i innych funkcji komercyjnych, ale także edukacyjnych czyni centra handlowe miejscami wyjątkowymi w tym aspekcie.

Centrum Handlowe FORUM kojarzy się klientom z dużym wyborem polskich i światowych marek, lokalizacją w sercu Gliwic oraz możliwością zakupów i rozrywki w jednym miejscu.

Spółeczna funkcja centrów handlowych to trend, który u nas rozwija się doskonale. Do tego zaliczamy całą edukację ekologiczną, którą prowadzimy stale. Współczesne centrum handlowe to miejsce, w którym klienci mogą zainspirować się trendami, takimi jak choćby ekologia, realizować swoje hobby, rozbudzać swoje pasje i odkrywać, poprzez różne formuły zajęć, swoje talenty. Od dłuższego czasu obserwujemy zwiększone zainteresowanie klientów, które wynika z możliwości łączenia zakupów z propozycjami rozrywkowo-społeczno-kulturalnymi. Widzimy, że klienci chętnie angażują się w działania nastawione na satysfakcjonujące i miłe spędzenie czasu już po zrealizowaniu zakupów czy załatwieniu swoich spraw.

Jak to wygląda w przypadku Forum Gliwice? Jakie działania prospołeczne i proekologiczne były w ostatnich latach prowadzone w tym miejscu?

U nas najbardziej sprawdzają się akcje i kampanie nastawione na realizację pasji klientów oraz działania związane z rozwojem osobistym i edukacją. Cały czas mapujemy, co jeszcze może angażować klientów i w jaki sposób odpowiadać na ich potrzeby oraz jak ich inspirować. Coraz bardziej jakościowe spędzanie czasu stanowi i będzie stanowiło dla nas kierunek rozwoju w budowie naszej pozycji.

W ostatnim czasie w centrum wzmocniono jeszcze bardziej działania na rynku lokalnym i w sferze CSR. Tylko ostatnie społeczne inicjatywy przyciągnęły do FORUM miłośników psów i kotów, którzy podczas kilku eventów adoptowali prawie setkę zwierząt. Wielkim zainteresowaniem cieszy się cykliczna impreza FORUM Rękodzieła, będącej kontynuacją akcji „Pomaganie przez kupowanie”, którego początkiem było pod koniec 2021 r. otwarcie sklepu charytatywnego. Na co dzień FORUM współpracuje z Gliwickim Ośrodkiem Działań Społecznych – Centrum 3.0, Centrum Rozwoju Dzieci i Młodzieży Bumerang oraz Stowarzyszeniem GTW i wieloma innymi organizacjami pozarządowymi i realizujemy projekty społeczne oraz kulturalne. Współpracujemy ze Stowarzyszeniem Wodociągowców Województwa Śląskiego oraz gliwickim PWiK-iem. Po wspólnej kampanii „Toaleta to nie śmietnik” w toaletach znajdziecie naklejki z przedmiotami, których nie można wrzucać do kanalizacji. Wspieramy się również akcjami prowadzonymi przez takie agencje jak Firma KUC, która wprowadziła u nas działania Don't be plastic, promująca troskę o zasoby wodne. Z Dotlenieni.pl posadzimy w tym roku las w nadleśnictwie Rudziniec, a wcześniej kilka miesięcy edukowaliśmy, zapraszając klientów do różnych form zabawy, warsztatów i quizów. Nasi kliencie bardzo chętnie biorą udział w takich działaniach.

Wraz ze wzrostem liczby inicjatyw nastawionych na społeczność lokalną zauważamy, że odbiorcy traktują nas jako miejsce spędzania wolnego czasu i integracji z lokalną społecznością.

Gdzie szukacie Państwo inspiracji do tego typu działań? Czy wymieniacie się pomysłami z innymi centrami handlowymi, a może konsultujecie się z ekspertami w danej dziedzinie? Jak wygląda planowanie takich akcji?

Centrum Handlowe FORUM ma swoją strategię działań CSR i PR. Obserwujemy trendy i badamy potrzeby naszej społeczności lokalnej. Dzięki temu jesteśmy w stanie rok wcześniej zaplanować działania. Inspirowujemy się tym, co się dzieje i tym, co interesuje ludzi. Jeżeli widzimy, że jakaś nasza akcja cieszy się zainteresowaniem, to ją rozwijamy. Dużym powodzeniem cieszą się warsztaty ekologiczne takie jak: tworzenie kokedam, sadzenie lasów w stoikach, drugie życie podkoszulka oraz różnego rodzaju warsztaty dla dzieci, które z materiałów wtórnych wykonują nowe przedmioty. Ten trend jest ważny dla ludzi i zawsze chętnie biorą udział w takich działaniach.

Często wspieramy się pomysłami naszych partnerów – agencji, stowarzyszeń i fundacji, które już działają na rzecz środowiska. Są oni naszymi naturalnymi partnerami. Chętnie zapoznajemy się z ich planami i sprawdzamy, czy ich działalność będzie interesująca dla naszej społeczności lokalnej.

Pod uwagę również bierzemy badania grup odbiorczych. Pokazują one, jak dzisiaj w sklepach zachowują się trzydziestolatkowie, czyli tak zwani Millenialsi. Poza tym, że kierują się przede wszystkim jakością, selektywnie wybierającymi trendami i metką to właśnie ta grupa ocenia centrum handlowe pod kątem wspólnych wartości. Analizuje więc filozofię marki lub miejsca, w którym kupuje. Sprawdza jakie działania CSR i brand promise podejmuje to miejsce. Lubią wiedzieć,

że mają wpływ na własne otoczenie i bardzo świadomie dokonują takich, a nie innych wyborów.

Z jakim organizacjami współpracują współczesne centra handlowe? Czy są otwarte na przedstawicieli biznesu lub organizacje pozarządowe? Czy jest to przestrzeń, w której łączą się różne sektory?

Od lat współpracujemy z podmiotami i organizacjami z różnych sektorów. Są to nie tylko przedstawiciele biznesu i organizacji pozarządowych. Wiele akcji, również o charakterze ekologicznym, realizujemy na przykład z samorządem. W naszych działaniach rozpoznanie potrzeb przedstawicieli społeczności lokalnej jest bardzo wysokie. Robimy to od lat. Wiele akcji ma już kolejne odstony, a inne to cykliczne kampanie. Podam jako przykład miejską akcję prozdrowotną, którą organizujemy wraz z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach. Gliwicka Akademia Zdrowia Dzieci to cykliczna akcja, która każdorazowo uczy dzieci zdrowych nawyków.

Jak może przebiegać dalszy rozwój centrów handlowych? Czy możemy się spodziewać, że będą one podążały za nowymi trendami ekologicznymi?

Właściciele galerii handlowych stawiają na modernizację, rozbudowy oraz dostosowanie istniejących obiektów do zmieniających się potrzeb najemców i odwiedzających. Odpowiednie zarządzanie galeriami handlowymi staje się jednym z kluczowych czynników budujących wartość danego obiektu i zapewniającym jego popularność wśród odwiedzających. Nasi klienci wiedzą, że w strefie restauracyjnej nie znajdą plastikowych sztućców i rurek do napojów. Najemcy także proponują używanie toreb wielokrotnego użytku. Segregujemy śmieci, dlatego w pasażach znajdują się kolorowe kosze.

Poza specjalnymi akcjami i działaniami nastawionymi na interakcję z klientem na co dzień wprowadzamy zielone rozwiązania ograniczające negatywny wpływ na środowisko. Uruchomiliśmy instalację fotowoltaiczną

na dachu budynku. Pomoże nam ona w realizacji planu oszczędnościowego. To, co się już u nas wydarzyło w kontekście oszczędzania energii, to montaż liczników wody i energii online. Aby na bieżąco monitorować zużycie energii oraz wody zmniejszyliśmy także maksymalną moc zamówioną i zainstalowaliśmy „strażnika mocy”, dzięki któremu zapobiegamy przekroczeniom zużycia energii czynnej. Wprowadziliśmy ochronę zasilania połączoną z BMS-em. Wymieniliśmy oświetlenia na ledowe i zainstalowaliśmy fotokomórki na klatkach schodowych, a także zmieniliśmy godziny pracy wind i schodów ruchomych, godzin świecenia logotypów, progów urządzeń wentylacyjnych i chłodzących i godzin pracy serwisów centrum. Jeżeli mamy edukować innych, w jaki sposób żyć ekologicznie, to chcemy dawać przykład. Centrum Handlowe, w mojej opinii, powinno troszczyć się o lepsze jutro i promować zachowania, które oszczędzają naszą planetę. Mamy duże zasięgi i wpływ na ludzi. Tworzymy miejsce, w którym ludzie czują się dobrze i tu spędzają czas. Sporo zajęć dedykowanych jest dzieciom i młodzieży. Kształtujemy ich i dlatego tak ważne jest, by dawać im dobre wzorce.

Jakie instytucje powinny czerpać inspiracje z tego, jak zmieniają się centra handlowe. Kto zmieniając swoje podejście, mogłby zaangażować się w działania proekologiczne i prospołeczne?

W mojej opinii każdy podmiot, któremu zależy na lepszym jutrze, może współpracować z centrami handlowymi. Promowanie pięknych idei wraz z centrum handlowym daje ekspozycję na naszych klientów, którzy w sposób naturalny stają się naturalnymi odbiorcami społecznych działań. Kolejną korzyścią dla podmiotów łączących swoje działania z centrami handlowymi są kanały komunikacji, jakie tworzą centra i jakie mają do dyspozycji. To powoduje, że poza eventami odbywającymi się na terenie obiektu klienci centrów mają dostęp do haseł i idei ekologicznych promowanych przed i po takim wydarzeniu.

Michał Moskał

Podleśniczy Leśnictwa Roszkowice, rzecznik prasowy Nadleśnictwa Brzeg. Pasjonat i miłośnik leśnictwa oraz mykologii.

Praca leśnika i życie lasu

Zacznijmy od najbardziej oczywistego pytania – kim właściwie są leśnicy, jaką funkcję pełnią i jakie są ich obowiązki?

Jesteśmy pracownikami Lasów Państwowych i zajmujemy się ochroną, sadzeniem, hodowlą i pozyskiwaniem drewna w lasach. Cała biocenoza, czyli natura zarówno martwa, jak i ożywiona, to jeden łańcuch, a każdy łańcuch jest tak silny, jak silne jest jego najsłabsze ogniwo. Leśnicy nie zajmują się zatem jedynie drzewami. Zajmujemy się też stosunkami wodnymi, gleboznawstwem, ochroną przed czynnikami szkodo-twórczymi – takimi jak gradobicia, śniegi i wiatry. Chronimy również lasy od natury ożywionej – szkodników pierwotnych i wtórnych, czyli takich, które atakują osłabione drzewostany jako pierwsze i takie, które dobijają później naruszone drzewostany.

Nasze funkcje związane z ochroną najlepiej wyjaśnić poprzez metodę ogniskowo-kompleksową. Stosujemy ją w miejscach, gdzie wystąpiły wcześniej gradacje, czyli masowe pojawianie się szkodników. W takich miejscach zasadzamy jak najwięcej, jak najróżniejszych rodzajów krzewów oraz drzew, które chcemy doprowadzić przez kolejne 100 lat do wieku dojrzałości rębnej, gdy będziemy z nich pozyskiwać drewno.

Żeby to funkcjonowało w jak najlepszej kondycji zdrowotnej, tworzymy gęsty podszyt złożony z różnych gatunków, zarówno owocowych, jak i miododajnych. Chodzi o to, żeby drzewa, które będą tam rosty, pełniły jednocześnie rolę takiego leśnego sadu. W niektórych miejscach dajemy nawet kamienie, czy chrust, żeby gady i płazy mogły się wygrzewać. Robimy to wszystko po to, żeby stworzyć takie warunki, które spowodują zmniejszenie ryzyka hodowlanego. Jeśli wystąpi jakiś czynnik chorobotwórczy, to wystąpi on na jednym gatunku. Mając w danym miejscu dziesięć gatunków,

znacznie zmniejszamy ryzyko tego, że zamrą wszystkie. Dzięki temu wystrzegamy się dużych strat.

Żeby jakiś drzewostan doszedł do wieku dojrzałości rębnej, potrzeba 80, 100, a czasami 120 lat, z wyłączeniem topól, bo w ich przypadku ten czas jest krótszy i jest to tylko 40 lat. Musimy działać tak, żeby nie okazało się, że wszystko zostało nagle stracone w połowie drogi, gdy już wykonało się bardzo dużo pracy i gdy poszły na to wszystko duże nakłady finansowe.

Czy kryzys klimatyczny wpłynął w znaczący sposób na pracę leśników?

Mamy teraz wielki problem związany ze zmianami klimatycznymi. Wysoka temperatura niesamowicie sprzyja rozprzestrzenianiu się jemioli, która nigdy wcześniej nie stanowiła praktycznie żadnego problemu w lasach. Większość naszych terenów to lasy iglaste porośnięte Sosną pospolitą. Prawie połowa tych drzew jest obecnie porażona przez jemiolę, która jest przecież półpasożytem. Oznacza to, że przeprowadza ona proces fotosyntezy, bo ma zielone liście, ale swoje korzenie ma ciągle w pniu drzewa. Jest deficyt wody, drzewo traci ją w dodatku przez tego półpasożyta i zaczyna zamierać.

Ze względu na zmiany klimatyczne drastycznie zmienił się sposób gospodarowania, tego jak sadzimy i przed czym musimy się chronić. Prawdę powiedziawszy, musimy cały czas wprowadzać nowe rozwiązania, a jeszcze nie zdążyliśmy zakończyć procesów wdrażanych przez naszych poprzedników.

W czasie II wojny światowej była gospodarka rabunkowa. Później rozpoczął się proces odbudowy lasów i wszystko odnawiano Sosną. Nie było to do końca dobre, bo mamy teraz monokultury. Od 20-30 lat staramy się urozmaicać składy gatunkowe. W miejscach, gdzie pozwala na to gleba, sadzimy np. buki czy dęby – gatunki liściaste, których mamy stosunkowo dużo mniej niż iglastych. Bo to nie jest tak, że wszędzie można zasadzić dowolny gatunek. O tym, co powin-

niśmy zasadzić, mówi nam właśnie gleba i roślinność runa leśnego.

Problem polega na tym, że ze względu na zmiany klimatyczne nie mamy pewności, czy nie dojdzie do tego, że na przykład sosna pospolita nie zacznie się wycofywać bardziej na północ, bo będzie jej już tutaj za gorąco. Tak samo dzieje się na przykład ze świerkiem, który dobrze radził sobie w górach aż do momentu, gdy nie było tam co roku suszy.

Kolejnym problemem związanym z ociepleniem klimatu jest deficyt wody. Obecnie woda w górach sphywa szybko, a to powoduje erozję i korzenie zostają osuszone. W drzewostany zaczynają wchodzić szkodniki, jak choćby oślawiony kornik drukarz. Ale jest też kornik drukarczyk, jest sześćożębny, kornik zrosłożębny, czterooczek świerkowiec. Jeden gatunek drzewa potrafi mieć z grupy samych owadów 5-10 gatunków, które mogą go zaatakować, gdy jest osłabiony.

Staramy się zatem utrzymać jak najwięcej wody w lasach. Zmieniamy całkowicie podejście pod względem retencjonowania wody. Tworzymy meliorację, przepusty i zastawki, żeby tej wody nam jak najmniej uciekało po deszczu.

Musielimy też zmienić nasz system ochrony przeciwpożarowej. Z jednej strony jest to związane z rozwojem technologii. Z drugiej ze zmieniającymi się warunkami klimatycznymi. Każdy leśnik jest zobowiązany do pełnienia dyżuru. W niektórych leśnictwach mamy wieże przeciwpożarowe, w których jeszcze człowiek stacjonarnie obserwuje las. U nas w Brzegu mamy już kamery, z których jest widok 360 stopni i można obserwować wszystko, będąc przy komputerze w nadleśnictwie.

Baza sprzętu przeciwpożarowego też została zmodernizowana. Bardzo boimy się pożarów, bo chwila nieuwagi i kilkadziesiąt lat pracy może dosłownie pójść z dymem, tak jak to miało miejsce podczas słynnego pożaru w Rudach Raciborskich w 1992 roku.

Jesteście praktykami, pracujecie na co dzień w lesie. Czy wspieracie w pracy naukowców, teoretyków, ludzi, którzy w różnych placówkach naukowych zajmują się sprawami związanymi z naturą lub ekologią?

Po pierwsze sami dostajemy pisma naukowe i możemy z nich korzystać, poszerzając swoją wiedzę o najnowsze badania. Działa to jednak również w drugą stronę. Jeśli ktoś chce przeprowadzić badania w drzewostanie, to praktycznie nie zdarza się, żeby usłyszał odmowę. Oczywiście np. w parkach narodowych te pozwolenia jest trudniej uzyskać z wiadomych względów.

Sami również angażujemy się w rozwój różnych dziedzin wiedzy. Ja pasjonuję się fitopatologią i mykologią, czyli wszystkim, co związane z grzybami i śledzę informacje na ten temat. Jeśli widzę, że ktoś w Państwowej Akademii Nauk zbiera jakieś owocniki grzybów do badań, to sam chodząc po lesie, też je zbieram, suszę i wysyłam na te badania.

Każdy z leśników ma jakąś dziedzinę związaną z lasem, w której się specjalizuje. Ktoś zajmuje się roślinami, ktoś zwierzyną, kogoś innego interesują sprawy związane z gospodarką leśną. Każdy z nas cały czas się edukuje i oczywiście wspiera inne osoby działające w tym obszarze.

Dbamy również o edukację młodych pokoleń i staramy się być jak najczęściej w szkołach. Ja sam jeżdżę do szkół raz lub dwa razy w miesiącu. Bierzymy też udział w różnych festynach i piknikach rodzinnych. Jednym słowem, staramy się być wśród ludzi.

Zapraszacie ich również do wspólnej pracy? Organizujecie akcje edukacyjne w lesie? Można zgłosić się do leśników i pomóc w sadzeniu drzew?

Zawsze zachęcamy ludzi do angażowania się w życie lasu, zapraszając do udziału w różnych akcjach. Dzięki temu możemy pokazać im naszą pracę i wytłumaczyć, czym się zajmujemy oraz jak wygląda opieka nad drzewami.

Na filmach niekiedy proces sadzenia drzew wygląda prosto. Zwłaszcza z użyciem kostura. Żadna filozofia. Ale taką czynność trzeba niekiedy powtórzyć na przykład 10 tysięcy razy i to w nieprzyjemnej pogodzie. Bo do sadzenia drzew najlepsza pogoda jest wtedy, gdy jest mokro. Jest błoto, człowiek zapada się po kolana. Ludzie coraz chętniej angażują się w pomoc przy sadzeniu drzew. Była taka słynna akcja „Sadzimy”. Ponad 1300 osób w swoim wolnym czasie, po pracy lub w weekendy, posadziło ok. 100 ha lasu. Powiem szczerze, że dla takich ludzi aż chce się pracować.

Są też tacy ludzie, którzy krytykują Waszą pracę. Zwracają uwagę na to, że wycinacie zbyt wiele drzew i robicie to zbyt często.

Często jest tak, że ta krytyka wygłaszana jest przez ludzi, którzy właśnie siedzą na drewnianym krześle, przy drewnianym biurku, w pokoju, w którym są drewniane panele.

No to zadajmy sobie pytanie – jak stworzyć drewno bez pozyskiwania drewna? Drewno jest najbardziej ekologicznym surowcem i nie potrafimy pozyskać go inaczej niż poprzez ścinanie drzew. Byłoby świetnie, gdyby to działało tak, jak z pszenicą czy kukurydzą. Jednego roku sadzimy, a następnego zbieramy plony. Tak jednak nie jest. Najkrótszy okres to 40 lat i mówimy tu o gatunkach, które nie nadają się do niczego poza papierem. Średnio czekać trzeba jednak 70, 80, a nawet 120 lat.

No właśnie, większość ludzi nie do końca wie, jak rośnie las. Spróbujmy wytłumaczyć ten proces, nie wdając się w szczegóły. Jak to wszystko wygląda od momentu, gdy sadzimy sadzonkę, do momentu, gdy drzewo jest już dojrzałym osobnikiem.

W bardzo dużym uproszczeniu, pomijając w ogóle strukturę gatunkową i wiele innych czynników, możemy podzielić to na kilka etapów.

Najpierw mamy młodnik, do 5-10 roku życia. To jest pierwsza faza, trwająca do momentu, gdy drzewa nie osiągną zwarcia, czyli mówiąc obrazowo, korony nie zaczną się ze sobą stykać.

Później zaczyna się intensywny przyrost na wysokość i przechodzimy przez okres tyczkowiny. Wiek drzew to około 30 lat. Są one wówczas stosunkowo wysokie, ale cienkie.

Później mamy okres drągowiny, kiedy przyrost jest najintensywniejszy, ale w końcówce tego okresu drzewa przestają rosnąć na wysokość i zaczynają przyrastać na grubość.

Żeby przeprowadzić drzewa przez te pierwszych kilka okresów, musimy odnajdywać i eliminować osobniki, które są w jakiś sposób wadliwe. Zostały porażone przez owady, grzyby, choroby itp.

W miejscach, które są żyzne i widać, że drzewa będą potężne, grube, dobre genetycznie, prowadzimy selekcję i usuwamy osobniki przeszkadzające najlepszym drzewom. Na słabszych siedliskach, np. porolnych, tam gdzie ziemia jest dużo gorsza, staramy się stworzyć jak najgęstszy las i utrzymać go w dobrej kondycji, żeby nie chorował i mógł przejść przez cały swój okres życia.

Po drągowinie mamy drzewostan przedrębny, rębny i przesztorębny, ale to już na potrzeby tej rozmowy możemy właściwie potraktować jako jedną kategorię. Zaczynamy wówczas różne sposoby odnawiania. W niektórych drzewostanach zakładamy tzw. powierzchnie gniazdowe. Są to kilkudziesięcioarowe powierzchnie, w których odnawiamy gatunki – zazwyczaj to są dęby i buki.

Dla przykładu w drzewostanach zasadzonych po wojnie, gdzie było najwięcej sosny, wprowadzamy gniazda składające się z samych gatunków liściastych. Gdy na jednych gniazdach drzewa mają już 3, 4 lub 5 metrów, zaczynamy odnawiać kolejny fragment. Zostawiamy też zapas martwego drewna, które jest potrzebne do rozwoju grzybom, owadom i roślinom.

Warto zerknąć sobie na lasy na mapie satelitarnej. Tam widać dokładnie, że struktura jest zróżnicowana. Przykładowo 30 ha lasu będzie podzielonych na powierzchnie 5-hektarowe. W jednej będą drzewa, które mają 100 lat, w drugiej 80, a w trzeciej 60 i tak dalej. Warto też dodać, że w ten sposób chronimy się np. od wiatrów, bo taka schodkowa struktura działa trochę jak wiatrochron.

Podsumowując, drzewa rosną w lasach 100-120 lat, a jeśli to są drzewostany dębowe to nawet 150 lat. Nie pozyskujemy drewna w sposób ciągły, tylko przerywany, powodujący zmianę gatunkową, strukturalną. Jeśli będziemy mieli w jakimś miejscu drzewa tylko jednego gatunku i to w tym samym wieku, to będą one znacznie bardziej narażone na różne niebezpieczeństwa.

Prowadzimy zatem drzewostan przez okres 80 do 100 lat. Najpierw eliminujemy to, co jest słabe i stanowi zagrożenie, a później dbamy o zróżnicowanie. Sam proces odnawiania trwa 30-40 lat.

Czyli wbrew temu, co myśli spora część osób, nie wycina się młodych drzew, jeśli nie są one chore i nie stanowią zagrożenia dla innych osobników?

Nie. To też nie jest tak, jak niektórzy myślą, że nagle przyjdą leśnicy i bez żadnego powodu wytną pół lasu. Wszystko jest dokładnie planowane. Zaczynajmy od tego, że nie ścinamy młodych, zdrowych drzew. Wystarczy spojrzeć, jaką masę ma 40-letnie drzewo, a jaką 100-letnie. Oczywiście jest, że z tego starszego pozyskamy więcej surowca. Jeżeli już nastaje okres wycinki, to najzwyczajniej w świecie jest to spowodowane tym, że to jest odpowiedni wiek pozyskania materiału, który pokolenia leśników wstecz starały się wyhodować. Jest to również naturalna granica wiekowa, po której przekroczeniu drzewostany zamierają. Po kolejnych 10-15 latach zaczęłoby się to dziać naturalnie, bo wszystko, co się urodziło, musi też umrzeć.

A czy drewno jest surowcem ekologicznym?

Oczywiście, że tak. Swoją drogą, czytałem kiedyś, że jesteśmy w stanie stworzyć z drewna około 30 tysięcy rzeczy, łącznie z produktami po przetworstwie. Pozyskujemy drewno, bo każdy codziennie go używa. Każdego dnia mamy w ręku gazetę lub książkę. Mamy drewniane meble, panele. Są domy z drewna, więźby dachowe, deski...

Ponadto jest jedyny materiał na tyle odnawialny na masową skalę. Drewno jest ekologiczne również dlatego, że po prostu się rozłoży, w przeciwieństwie np. do plastiku czy innych sztucznych materiałów. Bardzo dobrze, że wracamy do ekologii, tylko żeby to była jeszcze taka zdrowa ekologia, a nie taka ekologia, jaką czasami nam prezentują media.

Wspomniał Pan dokładnym planowaniu pracy leśników. To z pewnością nie jest łatwe, bo mówimy niezrządkiem o perspektywie ponad 100 lat.

Tak, bycie leśnikiem to praca z myślą o kolejnych pokoleniach. Dlatego często są u nas osoby, które kontynuują tradycje rodzinne.

My cały czas chcemy, aby tereny leśne się w Polsce powiększały. Po wojnie lesistość terenów naszego kraju wynosiła nieco ponad 20%, a dziś jest to już 30%. W roku 2030 powinno to być 33%. Wydaje się, że to niedużo, ale w skali całego kraju, to jest ogromny obszar. Prowadzimy też nieustannie działania mające na celu zakup nowych ziem pod zalesianie. Jeśli są jakieś nieużytki lub rolnik nie chce już gospodarzyć, to chętnie kupujemy takie grunty.

Jeśli chodzi o planowanie, to każdego roku drzewostany przyrastają o jakość liczbę. Średnio drzewo przerasta o 1 do 2 cm w skali roku i nazywamy to miąższością. Ten przyrost przeliczany jest przez wszystkie drzewostany oraz gatunki i na tej podstawie wyliczamy, ile drewna możemy w danym roku pozyskać. Chodzi w tym wszystkim o to, żeby jed-

nocześnie zaspokoić potrzeby rynku i cały czas powiększać pulę drzew.

W jaki sposób możemy podzielić lasy ze względu na pełnione funkcje? Wszyscy kojarzymy lasy gospodarcze, ale jest tych rodzajów znacznie więcej.

Oprócz lasów gospodarczych mamy też różne lasy ochronne, które możemy podzielić na glebochronne i wodochronne. Są lasy pełniące funkcje społeczne – miejskie lub znajdujące się niedaleko miast. Tworzymy tam ścieżki edukacyjne lub miejsca rekreacji. Mamy też parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, parki narodowe. W miejscach, gdzie jest duże natężenie przemysłu, sadzi się lasy liściaste, które mają za zadanie oczyszczać powietrze ze szkodliwych substancji. Są też – o czym mało osób wie – lasy obronne, o znaczeniu militarnym, np. rosnące wzdłuż granic.

Jakie są największe wyzwania i problemy, z którymi mierzą się obecnie leśnicy?

Największe wyzwania to aktualnie problemy związane ze zmianami klimatycznymi, o których wspominałem. Mam nadzieję, że za 50-100 lat nie okaże się, że całkowicie zmieni się obraz naszych lasów. Chodzi o to, żebyśmy nie doprowadzili do takiej sytuacji, że nasi wnukowie nie będą postrzegać lasu jako iglastego boru, tylko jako las z gatunkami, które obecnie widzimy głównie w Grecji czy na południu Francji, bo po prostu przez ocieplenie się klimatu granice dla niektórych gatunków przesuną się na północ.

Jako leśnik boję się również tego, że w przyszłości Lasy Państwowe zostaną wysprzedane lub zmieni się ich forma własności. Osoba prywatna nigdy nie będzie myślała takimi samymi kategoriami jak instytucja. Nie będzie zastanawiała się, co będzie za 200 lat. Przez to może dojść do nieodwracalnych, bardzo niekorzystnych zmian, które dotkną kolejne pokolenia.

Zaczęliśmy od tematu kryzysu klimatycznego, wróćmy zatem do niego również na końcu naszej rozmowy. Czy sadzenie drzew to dobry sposób na walkę z tym kryzysem?

Oczywiście, że tak. To jedno z najważniejszych działań w walce z kryzysem klimatycznym. Im więcej drzew, tym większa szansa na walkę z negatywnymi skutkami ocieplenia klimatu.

Bardzo dziękuję za rozmowę i powodzenia w dalszej pracy na rzecz środowiska.

Dziękuję również i zachęcam wszystkich do spędzania czasu na łonie natury i edukowania się o tym, jak żyje las. Natomiast wszelkie informacje o tym, w jaki sposób działamy, można znaleźć w instrukcjach Ochrony Lasu, Hodowli lasu oraz na stronie Lasów Państwowych.

SADZIMY, CHRONIMY, UDOSTĘPNIAMY I UŻYTKUJEMY.

2000
zasadzonych drzew

Dbłość o środowisko i promowanie gospodarki obiegu zamkniętego (ang. Circular economy) są jednymi z filarów globalnej strategii Hewlett Packard Enterprise. Starając się zaadresować te aspekty działalności firmy, jednocześnie odpowiadając na potrzeby pracowników, poza akcjami sadzenia drzew, przeprowadziliśmy program edukacyjny przybliżający metodologię obliczania śladu węglowego, a także ideę zero waste. Jesteśmy niezmiernie dumni, że w 2022 roku udało nam się przeprowadzić kolejną, największą do tej pory, edycję projektu „Sprzęt dla NGO”. Dzięki współpracy z naszym wieloletnim partnerem Centrum „Sektor 3”, przekazaliśmy organizacjom pozarządowym i instytucjom z obszaru Dolnego Śląska wysokiej klasy sprzęt biurowy, pozostały po reorganizacji siedziby spółki.

Katarzyna Turkiewicz
Prezes Zarządu Hewlett Packard Enterprise Global Business Center

3600
sztuk sprzętu przekazanego w darowiźnie NGO

abCSR

PODCAST O SPOŁECZNEJ
ODPOWIEDZIALNOŚCI BIZNESU

MAREK KOŁKOWSKI
DOTLENIENI.ORG

KRYSTIAN ŁAWRENIUK
DOTLENIENI.ORG

SŁUCHAJ NAS NA SPOTIFY I WIELU INNYCH PLATFORMACH

STWÓRZ Z NAMI **ZDROWY**
I EKologiczny ŚWIAT
PODARUJ 1,5%

Stowarzyszenie

Dr.Max⁺

Zdrowie

STOWARZYSZENIE.DRMAX.PL

KRS: 0000480745

DotlenieniRun

Świętuj z nami Światowy Dzień Wody na sportowo. Weź udział w biegu na 5 lub 10 km i pomóż nam zazielenić Polskę. Za każdego uczestnika DotlenieniRun sadzimy jedno drzewo. Pobiegnij indywidualnie lub wystaw drużynę, która będzie reprezentowała Twoją firmę. Biegniemy po to, aby odetchnąć świeżym powietrzem, ale też po to, aby zrozumieć, dzięki czemu możemy się nim cieszyć. Podczas naszej imprezy informujemy o różnych problemach związanych z kryzysem klimatycznym. Baw się i rywalizuj w duchu fair play na trasie DotlenieniRun.

Sport

Ekologia

Integracja

Rywalizacja

Wypoczynek

Zabawa

Kalendarz ekologiczny

23
STYCZNIA

DZIEŃ
BEZ
OPAKWAŃ
FOLIOWYCH

11
LUTEGO

DZIEŃ
DOKARMIANIA
ZWIERZNY
LEŚNEJ

3
MARCA

ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
DZIKIEJ
PRZYRODY

17
MARCA

ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
MORZA

21
MARCA

ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
LASU

22
MARCA

ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
WODY

25
MARCA

BIEG
EKOLOGICZNY
DOTLENIENI
RUN

1
KWIETNIA

DZIEŃ
PTAKÓW

1-7
KWIETNIA

TYDZIEŃ
CZYSTOŚCI
WÓD

22
KWIETNIA

DZIEŃ
ZIEMI

25
KWIETNIA

DZIEŃ
ŚWIADOMOŚCI
ZAGROŻENIA
HAŁASEM

24
MAJA

EUROPEJSKI
DZIEŃ
PARKÓW
NARODOWYCH

1-7
CZERWCA

DZIEŃ
LASU
I ZADRZEWIŃ

5
CZERWCA

DZIEŃ
OCHRONY
ŚRODOWISKA
NATURALNEGO

8
CZERWCA

ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
OCEANÓW

15
CZERWCA

ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
WIATRU

17
CZERWCA

ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
WALKI
Z SUSZĄ

16
WRZEŚNIA

DZIEŃ
OCHRONY
WARSTWY
OZONOWEJ

16-22
WRZEŚNIA

EUROPEJSKI
TYDZIEŃ
ZRÓWNOWAŻONEGO
TRANSPORTU

19
WRZEŚNIA

DZIEŃ DZIKIEJ
FAUNY, FLORY
I NATURALNYCH
SIEDLISK

21-23
WRZEŚNIA

SPRZĄTANIE
ŚWIATA

22
WRZEŚNIA

EUROPEJSKI
DZIEŃ BEZ
SAMOCHODU

4-11
PAŹDZIERNIKA

ŚWIĄTOWY
TYDZIEŃ
ZWIERZĄT

14
LISTOPADA

DZIEŃ
CZYSTEGO
POWIETRZA

25
LISTOPADA

DZIEŃ
BEZ
FUTRA

11
GRUDNIA

DZIEŃ
TERENÓW
GÓRSKICH

20
GRUDNIA

DZIEŃ
RYBY

Chcesz zaangażować swoją firmę w działania na rzecz środowiska?

NAPISZ DO NAS

hello@dotlenieni.org

Partnerzy Dotlenionych

